גליון מס. 2 • ט"ו כסלו תשמ"ו • 28.11.1985
שבוע ספורט
שפר: השיטה (עמ' 14 – 15)
אחרי שנתיים –
שוב „דרבי"
ירושלמי

עלית
את האצבעות
בשוקולד חלב
טוב לו עם

משרוקית במחסום

„גם כמה כדורגלנים עצרו אצלי. לא נעים – אך זו עבודה".

במארב של צלם „מעריב" אורי קובה, בצומת כאזור התעשייה בהרצליה, „נלכד" צבי שריר – המשרוקית מס. 1 של שופטי הכדורגל בארץ, שעה שעצר כלי רכב במסגרת מבצע של מס־הכנסה ● „התקש"יר לא מרשה לי לדבר על כך", אומר שריר, „אבל במסגרת העבודה שלי כבר טיפלתי בכמה כדורגלנים. לא נעים – אך זו עבודה" ● „כמה שופטים אומרים שאני מספר 1, שמעתי שגם כדורגלנים אומרים כך. כנראה שזה נכון" – אומר שריר לצבי קופמן.

טור ראשון

המספרים אינם אומרים דבר

עמנואל שפר הינו מן הדמויות השנויות במחלוקת בציבוריות הספורטיבית שלנו. אפשר להסכים עימו, אפשר שלא, אבל עובדה אחת ברורה: אי אפשר להתעלם ממנו.

חילוקי הדעות סביבו מתמקדים, בעיקר, בנושא יחסו כלפי השחקנים. על יכולתו המקצועית – אין עוררין. אפילו יריביו הקיצוניים ביותר (ומיהו המאמן שאין לו כאלה?) מודים שהוא איש מקצוע ממדרגה ראשונה.

צבי קופמן ישב שעה ארוכה ליד מכשיר הטלפון, בנסיון לקבוע פגישה עם שפר. לבסוף, כאשר נתרצה,הסכים לדבר על הכל – רק לא על הנבחרת הלאומית. דיבר על השחקנים שעמדו לרשותו ב־38 משחקים בין־ארציים, אותם ניהל (יותר מכל מאמן אחר).

המספרים (4־4־2, 4־3־3) שבהם נוקטים מאמנים כ„שיטה" – אינם אומרים דבר. כך שפר. מה שחשוב יותר – העבודה והתנועה במגרש.

ועוד בעניין מאמני כדורגל. יונתן („ג'וני") הרדי, זכור לטוב ככדורגלן מן המניין במכבי חיפה היפה והטובה של שנות החמישים והששים. יחד עם חבריו אשר אלמני, אברהם מנצ'ל, שייע הלד, אהרון אמר ו„זכר" בן־צבי, עשה חיל ופירסם את שמה של חיפה כמי שמציגה כדורגל חיובי והתקפי.

עם פרישתו – התמסר כל כולו לאימון. חש בטוב, בעיקר בחברת הכדורגלנים הצעירים של המועדון.

יונתן הללי שהה במחיצתו של האיש שבדמו זורם „דם ירוק". סיפורו – בעמודים 14־15.

צילום השער: ריפעת טורק מתכונן ל„דרבי" הירושלמי הראשון שלו, מול אורי מלמיליאן. צילומים: הנס אנגלסמן ועודד מילשטיין.

שבועספורט

עורכים:
אלכס דורון
משה לדר

עיצוב גרפי: שפי דנן

מודעות: גילת שניידר
טלפון: (03)439442

© כל הזכויות
שמורות ל„מעריב"

ריצ'רד צ'מברליין
כוכב "שוגון"
בסרט ההרפתקאות החדש והמרתק
מכרות המלך שלמה
עם שרון סטון · הרברט לום · ג'ון ריס דיוויס עפ"י ספרו רב המכר של ריידר האגארד
במוי לי. ג'י טומפסון ("תותחי נברון") הפקת הענק של מנחם גולן ויורם גלובוס

בכורה ארצית
„תל־אביב" תל־אביב — מוצ"ש 7.15, 9.30 — ליל שישי 9.45, 12 (חצות) — תול 4.30, 7.15, 9.30
„עצמון" חיפה 4.30, 7.00, 9.15
היכונו — בשבוע חנוכה! בערים: ירושלים, רמת־גן, חולון, בת־ים
הפצה: גולן גלובוס-קנון ישראל
דולבי סטראו

צבי קופמן

הכותרות יודעות לפנק אותו. כבר שנים הוא נחשב לשופט הכדורגל הטוב בישראל. בשלוש השנים האחרונות נבחר לשופט מספר 1 מטעם „מעריב", בעצה אחת עם הנהלת איגוד השופטים ועל־פי ציוניו השוטפים.

שאלתי אותו: צבי שריר, אתה באמת מספר 1? הניגוד החריף שבין הופעתו הבוטחת והגברית על מגרשי הכדורגל לבין צניעותו ובייישנותו בחיי יום־יום, ניכר בשניות ההיסוס, בטרם תשובתו: "כמה שופטים אומרים שאני מספר 1. שמעתי שגם שחקנים ומאמנים. אז אם אומרים, אולי זה נכון."

אבל לא היותו בכיר השופטים (וחבל על המאמץ לחלוק על כך) – מאז פרישתם של אברהם קליין ומנחם אשכנזי – הביאו אותי אל דירתו הקטנה (52 מ"ר) בכיר־אליהו, אלא שני אירועים, שונים זה מזה, שהיו בימים האחרונים.

תחילה, הידיעה שהיה בחוליית ההוצאה לפועל שעיקלה את מכוניתו של מרדכי שפיגלר. כעבור כמה ימים שרק לבעיטת 11, שניות ספורות לפני סיום „ועידת הגרולות" בין האלופה מכבי חיפה לסגניתה בית"ר ירושלים.

„לא נעים – אך זו עבודה"

אחרי שצלם „מעריב", אורי קובה, גילה אותו בעבודתו, ליד „מחסום אוכף גביה" באזור התעשיה בהרצליה, הבהיר לי שריר: „בנושא הזה לא אדבר. אלה הוראות התקשי"ר של עובדי המדינה האוסרות להתראיין בענייני עבודה". רק זאת אמר: „במסגרת עבודתי 'נתקלתי' גם בכדורגלנים, בבתים ובמחסומים. לא נעים – אך זאת עבודה".

כך הוחמצו אולי סיפורים עסיסיים של שופט כדורגל, שכפשטו את מדיו השחורים הוא תורם לאכיפת הגבייה, כעובד היחידה המרכזית בהוצאה־לפועל.

צבי שריר (לשעבר גלירמן), 42, נשוי לאירית, אב לקרן בת 11. בנערותו היה מגן ורץ ימני („אני לא שמאלי") בהפועל ת"א ואחר־כך התאבק חמש שנים במועדון זה. נטל מקום השני באליפות ישראל (חצי־בינוני).

כל מי שחי בכדורגל מכיר אותו וכסמכותו המיוחדת במגרשים. לכן, מפליא שכדורגלני בית"ר ירושלים ניסו להניאו מ„לאשרר" את בעיטת ה־11 בדקה האכזרית ביותר בכדורגל, ה־90, במשחקם נגד חיפה.

„אפילו טנק לא ישנה החלטתי"

– ובכל זאת, צבי, משהו לא זז בלב כאשר פוסקים פנדל בדקה כזאת?

„דקה ראשונה או אחרונה, אותי זה לא מעניין. על עבירה אשרוק תמיד, בכל דקה ואפילו טנק לא ישנה החלטה שאני שלם איתה. תמיד מנסים לשכנע, מתחננים, לפעמים כמעט בוכים ואני מבין לליבם, לכן לא אגיב על ריצה ספונטאנית לעברי, אם איננה חריגה".

22 שנה הוא שורק. בלאומית – מ־1970. בין־לאומי (3 בין־ארציים) מ־1978. עד אז עישן כארבע חפיסות סיגריות ביום. יום אחד, כששיעול־בוקר מתמשך כמעט קרע את גרונו, זרק את הסיגריה האחרונה.

שולף סטאטיסטיקה מרוייקת ומגלה: „שפטתי עד היום 2443 משחקים, מהם 298 בלאומית. רוב המשחקים – בליגה למקומות־עבודה ובמפעלים, לצורך שמירה על הכושר ו...קבלת רגלונים. כסף? לפעמים משלמים 4000 שקל ברוטו". באיגוד הוא מקבל 55 דולר ברוטו, כביסה, ארוחות בשכת־ליגה – על חשבון השופט. ממש חובבנים. שלף 343 כרטיסים אדומים ו־658 צהובים. 570 פעם שרק לבעיטות 11 (298 בלאומית) – וזה אולי שיא לאומי, תרצו – לחובתו, תרצו – לזכות אומץ ליבו ונחישותו.

בארון הפרסים שלו הרבה גביעים, מגינים, מדליות ודגלונים. לכמה ספורטאי צמרת ארון פרסים גדוש כזה? אולי מאות נוצצים־מבריקים בארון. עיניו הבורקות הסגירו גאוותו.

שתי השגיאות שבזכרונו

„עם היד על הלב" (מצמיד יד על החזה) יאמר בביטחה 'שמעטים מאד המקרים בהם שגה בהחלטותיו. נזכר בשניים: „לפני כעשר שנים, בשמינית גמר הגביע בין מכבי ת"א לנתניה, התקלקל השעון שלי והמשחק נמשך 100 דקות. ב'הארכה' הובקע שער. טעות נוספת: אשתקד, בחצי הגמר בין מכבי פ"ת לבית"ר ירושלים. אלישע לוי ממכבי הוכשל ברחבת בית"ר ולא שרקתי פנדל. טעיתי.

„אבל – מרים קולו – אוי לשופט אם ינסה להחזיר חוב לקבוצה שבטעות קיפח אותה. לעולם לאו"

– כמה אתה שוקל?

„לא אומר לך. האמת – מרה. יותר מדי. יש לי עצמות רחבות. אני נוטה להשמנה. בקלות מוריד 10 קילו בחודש".

– ולכן אף אחד לא ניגש אליך במגרש...

„אולי ניגשו. אבל לא הרימו יד. רק ניסו לפעמים. אני לא גיבור, אבל אף פעם לא ברחתי מפרחחים. בעצם , פעם ברחתי – במשחק בבת־ים. מאות צופים כאמוק הפילו את הגדר ורצו אלי. ברחתי כמוכן."

„עלי אף פעם לא איימו"

– כמה פעמים עוזב מגרש בניידת?

„מעט מאד. עלי אף פעם לא איימו, לא לפני משחק ולא אחריו. גם לא בטלפון, אף פעם לא העיזו להציע לי שוחד. שרק יעיזו"

– נכון שאתה יותר רגוע במגרש מבעבר הרחוק?

„כן, בזכות הנסיון והכושר הטוב. שופט בלחץ, משרה אווירה רעה על המשחק והשחקנים. קבעתי לעצמי שיטה לשליפת כרטיס אדום וצהוב. אני קורא לשחקן, רושם אותו, מסביר מהות העבירה ומראה לו את הכרטיס. אני רוצה לתת לשחקן את הכבוד גם בהרחקתו. הכלל שלי בשיפוט: תהיה אריך ותקיף ותן לשחקנים לשחק וליהנות".

– איך אתה מרגיש אחרי שהוצאת שחקן בגלל שתי נגיעות־יד בכדור, זה לא עוול?

„פעם הוצאתי את מורדכוביץ מעמידר בגלל יד שניה. זה כאב לי ויש עוד דברים בחוקה שאולי אינני שלם איתם, אך חובה ליישם אותה. רבים שהורחקו על־ידי, אמרו לי אחר־כך שהם מעריכים ומכבדים אותי, ואינני זוכר ששחקן שהרחקתי – בכה".

המורחק הורד על אלונקה

– זוכר הרחקה שהכאיבה לך מאד?

"כן. לפני 15־16 שנה במשחק של נחליאל בחדרה, פגע שחקן במתכוון ביריב – והוא עצמו נפגע קשה מאד. ראיתי מה קרה לו, ירדו לי דמעות מהעיניים, אבל נאלצתי להרחיקו. זו הפעם היחידה ששחקן שהרחקתי ירד מהשרה על אלונקה. אני רגיש מאד בכל תחום. כמה שאני נראה בריון – יש לי לב רך ואני אוהב לעזור לאנשים".

– תרחיק על אותה עבירה שחקן פראי ושחקן־ג'נטלמן?

„כן. אני רואה רק את העבירה ולא מי עשה אותה. הרחקתי גם ידידים שלי".

– מי השופט הנערץ עליך?

„לדעתי, מספר 1 בכל הזמנים הוא מנחם אשכנזי. מבין השחקנים הערצתי שניים – יעקב חודורוב ורובי יאנג. בזכות חודורוב באתי כילד להפועל ת"א".

– יש לך הכנות מיוחדות לפני שאתה יוצא למשחק?

לפני שיוצא מהבית, אני מקבל נשיקה מאשתי ובתי וברכת 'הצלחה'. זה הקמיע שלי".

צילומים: אורי קובה

„עלי לא מאיימים"...

פעם זה היה אחרת

אלי בן־רימוז' („הנסיך") ושאול מזרחי („המלך"), ותיקי הפועל ובית"ר ירושלים, נפגשו השבוע אצל „סימיקו", העלו זכרונות על הדרבי, בצילו של „הקרב העירוני" שייערך בשבת.

דב בראל

לאחר שנתיים – שוב „דרבי" ירושלמי. בית"ר מול הפועל, מחנה־יהודה נגד קטמון. יריבות בת־שנים רבות, שהיום, כך נדמה, נמוגה כמקצת. פעם נתלוותה לדרבי של ירושלים גם שנאה, שבקעה מגרונות האוהדים. כיום, האוירה הרבה יותר נוחה.

השבוע אצל „סימיקו", על ספל קפה, ישבו שאול מזרחי („שאול המלך", בפי אוהדיו) – מהבולטים בשחקני העבר של בית"ר ירושלים – ואלי בן־רימוז' („הנסיך") – כוכב העבר של הפועל ירושלים – וגילגלו זכרונות. עד מהרה הצטרפו לשולחנם סקרנים רבים, ממעריציהם.

אלי, 40, פקיד מחלקת הספורט והנוער בעירית ירושלים. כונה בנעוריו גם „חווליטו". נחשב לוירטואוז בשליטתו בכדור. משך קהל סקרנים רב ל„קטמון". עד היום משוכנעים הירושלמים שהיה גדול שחקני הפועל. בנו משחק ב... בית"ר ירושלים.

שאול, 49, מזה חצי שנה פנסיונר של „אגד". נערץ בידי הבית"רים של אז כמו אוחנה ומלמיליאן היום.

היריבים בעבר והחברים בהווה, היו מאוחדים השבוע בדעתם: „פעם כל זה היה שונה והאוירה היתה אחרת".

אלי לא היה בטוח שיבוא לצפות במשחק. „יש לי מנוי, אבל הכל תלוי במזג־אויר". מזרחי הכריז: „אבוא לדרבי, כמו לכל משחק של קבוצת העבר שלי. אבל יש חשש שרבים ימנעו מכך, עקב מחירי הכרטיסים".

מזרחי: „כשהייתי משחק מולך, אלי, הייתי משקשק. היום לא מפחד לומר. לא הייתה לי ברירה, אלא להפחיד אותך. לשחק בנוקשות, לא „באסח". אסור היה לי לאפשר לך לעבוד אותי עלי".

בן־רימוז: „לומר שלא שיחקת נוקשה, זו לא אמת. אבל מה ? – היית הוגן. מול יצחק ג'אנו ושמעון צ'רנוחה, פחדתי. נכון, לא חיפשו את הרגליים. אבל פה ושם ספגתי סטירה".

מזרחי: „לפני הדרבי לא הייתי ישן. שלושה שבועות לפני, כבר דיברו עליו. האוהדים וכשהודעת לכולם ש'תכניס לנו', היינו רועדים והקהל נכנס לאמביציה".

בן־רימוז: „את הדרבי רציתי לנצח יותר מכל משחק אחר, כי היה חשוב לי יותר מהכל".

מזרחי: „לא היה איכפת לי שלא לנצח. אבל להפסיד? – פשוט הייתי מפחד מהפסד. אם היינו מפסידים הייתי מתבייש לצאת לרחוב".

בן־רימוז: „אבל היום זה אחרת. לא כולם יודעים שיש דרבי בשבת. יש יותר מדי שחקני רכש בשתי הקבוצות. באים, משחקים, הולכים הביתה – כמו כל משחק אחר".

„ראש העיר סידר"

מזרחי: „האוהדים היו משגעים אותי. אמרו שלא איכפת להם אם נרד ליגה, העיקר לנצח בדרבי. בשעניתי שהדרבי, עם כל חשיבותו, הוא כמו כל משחק אחר, היו זורקים לי שאינני בית"רי. אם היינו יוצאים תיקו – היתה בעייה: היו טוענים שהתוצאה סוכמה מראש. אני זוכר, אלי, שפעם אחרי עימות בינינו הענקתי לך זר פרחים לפני דרבי וכשהמשחק נגמר בתיקו, טענו שראש העיר סידר את התוצאה"

בן־רימוז: „הייתי מוכן אז לוותר על הרבה דברים כדי לנצח בדרבי. נצחון, היה חגיגה אמיתית. היום כולם מדברים על הצ'קים. היום אני בכלל לא מתרגש מהדרבי. בין כה אף אחד לא ישלח לי חלק מהפרמייה.. תיקו יספק אותי".

מזרחי: „אני רוצה שבית"ר תנצח. הקבוצה עדיין חשובה לי. אני מאמן בנערים".

בן־רימוז: „זה ההבדל בינינו. שחקני הפועל סיימו בצורה לא מכובדת ולרבים אין זיקה לאגודה. חגי אפרת (היו"ר) מנסה לתקן את המעוות ולהחזיר לשחקני העבר את גאוותם".

מזרחי: „הפסדתי כסף בתקופה ששיחקתי. הראש שלי היה רק בבית"ר. לא התקדמתי בחיים".

בן־רימוז: „לומר שהסתדרתי בזכות הכדורגל? מה פתאום? קיבלנו סכומים פעוטים יחסית למה שמקבלים היום. לא הסתדרתי בחיים בזכות הכדורגל. אבל אין לי טענות".

מזרחי: „בגיל 16 אמרו שאני מוכשר. הוזמנתי ל'סנטוריום', זה היה המועדון של בית"ר. חיפשו לי עבודה. קיבלתי בפרוטקציה ג'וב – פועל בניין. נתנו פטיש ואיזמל ואחרי יום מפרך התאמנתי".

בן־רימוז: „למרות הכל אני מוכן לחזור 20 שנה לאחור ולשחק בדרבי".

מזרחי: „לא חושב שאנחנו יכולים עוד לשחק היום איזה 20 דקות?!"

„שאול המלך", מזרחי (מימין) עם „הנסיך" אלי בן־רימוז'. „יכולים לשחק איזה 20 דקות"...
(צילום: יוסי זמיר, „סקופ 80")

„מי מכיר אותי היום?!"

יצחק („איציק") שוטלנר הגיע לשיחה רכוב על אופניו. „הנה כל החבר'ה", אמר, אבל איש מהנוכחים לא זיהה אותו. „זה היה האפסנאי שלנו לפני 30 שנה", הסביר להם „שאול המלך".

„תבוא לדרבי?", שאל אותו מזרחי. „הייתי רוצה – השיב האפסנאי לשעבר – אבל מי מכיר אותי היום? אני פנסיונר והכרטיס יקר. פעם היינו 'תפרנים' אבל היה נחמד. היום הכל אחרת", השיב.

הכל אחרת – רק דבר אחד נשאר: אין איצטדיון בירושלים.

מזרחי: „ב־1966 ביקשו אותנו שנתמוך בטדי קולק בבחירות. אז עדיין לא היה ראש העיר. טדי הבטיח לנו איצטדיון והבענו הזדהות איתו.."

בן־רימוז: „עזוב איצטדיון. שאול, בדור הזה לא יקום כאן איצטדיון. אבל מה, אלי, אנחנו חייבים לארגן משחק ותיקים לזכרו של יהודה תוכל ז"ל (שוער העבר של הפועל ירושלים שנפל במלחמת לבנון)".

מזרחי: „אתה צודק מאוד.. חובתנו לעשות זאת!"

כשנפרדו, סיכמו על פגישה נוספת כדי לארגן את הדרבי הזה..

כדורסל+

משה לרר

ג'ון ויליס מצא בישראל את ביתו ובמגרש – את מקומו. צילום: אורי קובה

מיקי אחד על הספסל, יקר יותר מכל השוויצרים. מרסר מוסיף גובה, וכמובן עוד כסף... צילום: אורי קובה

כולם ביחד – אפילו לא מיקי אחד...

זה קרה לי בפעם הראשונה. שריקת הפתיחה למשחק ישראל – שוויץ, מצאה אותי שקוע בקריאת קטע בעתון שנתגלגל לידי. ההתלבטות היתה קשה. על השולחן היה מונח „צומת השרון", מקומון, ובו ראיון עם עמיתי לעתון אמנון אברמוביץ'. העין פזלה, מדי פעם, למשטח, לעברו של לאבן מרסר, שהתכונן לכדור הפתיחה. לבסוף הכריע את הכף כדור הפתיחה. את ה„רו"ח" עם אמנון אברמוביץ' אוכל לסיים בפסקי־הזמן וכהפסקות שמספק לנו משחק הכדורסל בשפע.

עד כדי כך לא מצאתי עניין במשחק עם שוויץ? או שמא כל ההתייחסות שלנו לקראתו לא היתה רצינית. האם היה זה האולם הקטן, יחסית, של הפועל תל־אביב, שרק 800 צופים היו בו? – או שמא כרטיס הכניסה הישן והלא־תקף (לעונת 1984/5) שרק תותמת של איגוד הכדורסל נתנה לו הכשר לערב המשחק.

כאמת שאינני יודע מה גרם לקהות החושים שלי לקראת ובמהלך המשחק. בזכרוני הוא לא יתוייק כמשהו מיוחד, אם כי למען ההיסטוריה נציין שבערב זה היתה ללאבן מרסר בכורה בנבחרת, ושמיקי ברקוביץ' החמיץ אחד ברשימה הארוכה שלו. הופעת מרסר היתה חשובה, פחות אולי בערב זה, ויותר לקראת העתיד בזירה הבינלאומית.

אני מתבונן בשוויצרים העומדים על נפשם כ־15 דקות ולא יותר. ולוחש לעצמי. תראה מאיזו מדינה הם באים. לא מלחמות, לא מילואים, מטבע יציב, שלג, סקי. אתרי־נופש מפורסמים בכל העולם, פיסגה רייגן – גורבצ'וב, אז בשביל מה הם צריכים גם כדורסל?

מסתבר שצריך, אם כי זה לא בדיוק בסדר העדיפויות שבו נמצא הכדורסל אצלנו.

מקטעי־שיחה בהפסקה ובסיום המשחק עם המאמן, עוזרו וכמה שחקנים, אני למד כמה עובדות על הכדורסל בשוויץ. מסתבר שיש שם כ־10 אלפים בני נוער ובוגרים העוסקים בענף, יש שם ליגה לאומית שבה 10 קבוצות, האלופה היא אולימפיק מהעיר פרייבורג ושכר השחקנים שם מגוחך בהשוואה למקובל אצלנו. על שחקני הנבחרת הלאומית אני מדבר, ולא על שחקני החיזוק האמריקנים. שם הסיפור – כמו גם השכר – שונה.

כדורסל בשוויץ נמצא אי־שם במקום העשירי בסולם העדיפות של התושבים. הראש השוויצרי נעול על ענפי ספורט החורף, סקי, הוקי־קרח, כדורגל, התעמלות, כדוריד, אופניים ועוד. השוויצרים, כנבחרת, אינם מרבים בהופעות בין־ארציות וההתכנסות למחנה־אימון שם זה עניין של מהיום למחר.

הכדורסלנים הנבחרים באים מכל חלקיה של שוויץ. יש בהם נציגים לחלק הצרפתי, הגרמני והאיטלקי. הרוב הוא צרפתי וזו גם שפת המשחק וההוראות.

אוזר עוז, עוטה קצת „חוצפה ישר„ ית", ושואל את אחד השחקנים בכמה, לדעתו, הוא „ צריך את שווייה של נבחרת שוויץ. הכדורסלן, קצת נבוך מה שאלה הלא־דיסקרטית, מעיף מבט סביבו ואומר: „בין 50 ל־60 אלף דולאר".

כאשר הוא רואה את סימני השאלה שעל פני, הוא מוסיף מיד: „וזה, בוודאי, נופל משכרו לעונה של מיקי ברקוביץ' שאפילו לא שיחק הערב"...

„אתה אמרת", אני משיב.

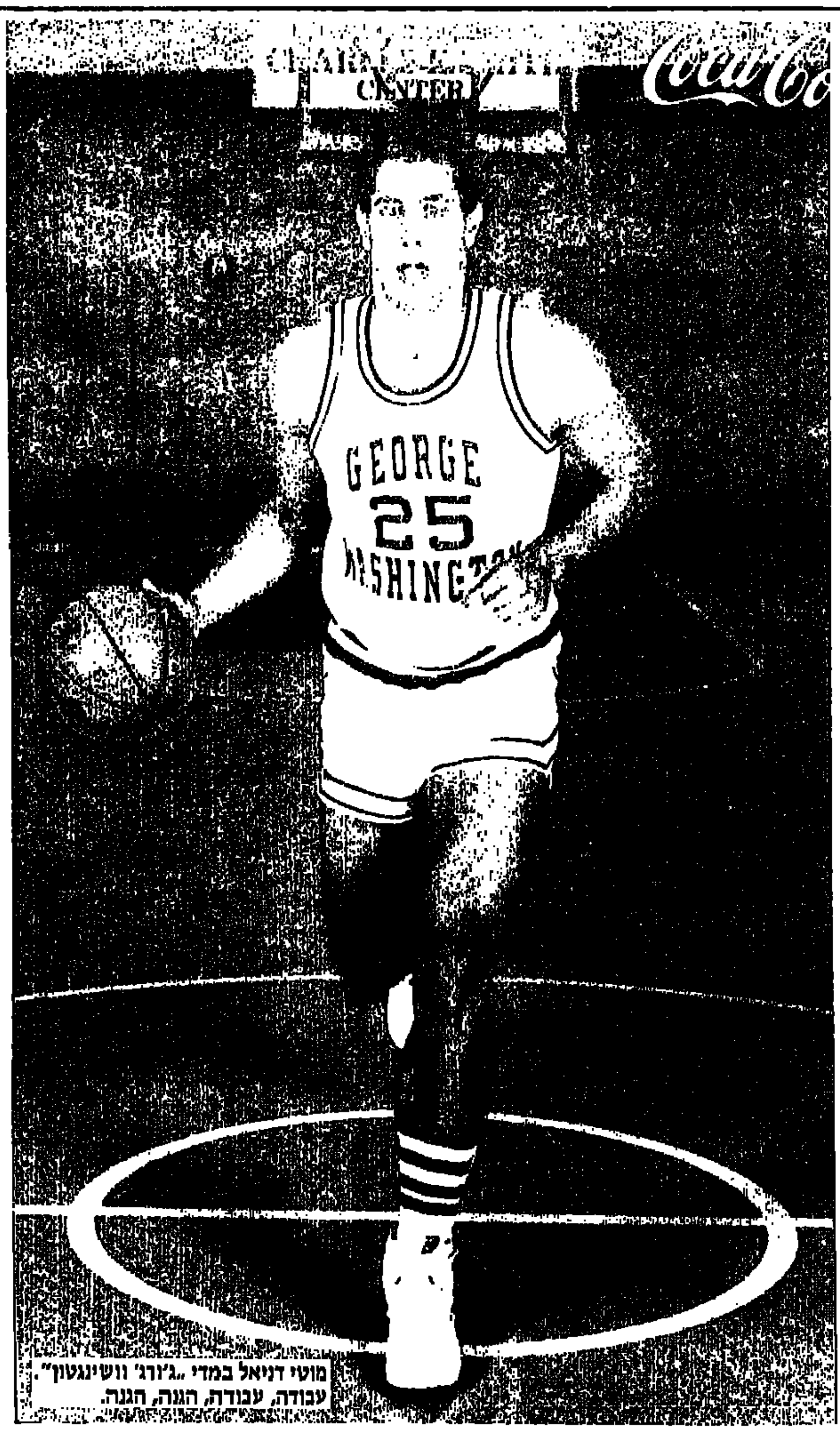

מוטי דניאל במדי „ג'ורג' וושינגטון". עבודה, עבודה, הגנה, הגנה.

DEFENCE – מעל לכל

כאשר מישהו על הספסל צועק לעבר הכדורסלנים, לרוב באנגלית, Defence, כלומר הגנה, צריך לדעת למה הוא מתכוון. שאל כל אמריקני ממוצע ויאמר לך שה־Defence שלנו זו בריחה לא מוצלחת. ישראלים המגיעים לארה"ב למטרת כדורסל ולימודים (ולרוב – זהו סדר העדיפות הנכון) – נוכחים עד מהרה לדעת שמה שלמדו בארץ בנושא ההגנה – מוטב להם לשכוח. הם צריכים להתחיל הכל מחדש.

האמריקנים אינם יודעים פשרות כשמדובר בהגנה, הם די עדינים כבואם להסביר את יסודות החלק החשוב הזה (ובעיני האמריקנים – הגנה טובה מנצחת במשחק) למאות סטודנטים זרים המשחקים אצלם, ביניהם כמה „סטארים" במדינותיהם.

הנה מה שסיפר מוטי דניאל, כדורסל־ההסגר של חולון והנבחרת הלאומית, הלומד ומשחק במכללת „ג'ורג' וושינגטון".

בא הבחור מחולון לאימון ראשון במכללה. קטעים רבים באימון דומים. שתי שורות – זו שמימין מוסרת כדור לזו שמשמאל, וכו'. זה, כמובן, רק לחימום. אחר־כך מתחיל האימון. מוטי מסיים אותו, כמו כולם, שבע רצון מהיכולת שגילה, עד שעוזר המאמן ניגש אליו, טופח בעדינות על כתפו, מחמיא לו על הסלים היפים שקלע, על התושייה שגילה בהתקפה, אך יש לו כמה הערות בנושא ההגנה. מחר, לפני האימון השני, ישוחח אתו בנידון.

נו, זה מספיק כדי ששנתו של מוטי לא תערב לו בלילה. הוא קם מוקדם בבוקר. סופר את השעות עד לאימון השני. וכאשר הגיע המועד – מצא עצמו חוזה באימון שלו, אתמול...

על מסך וידיאו גדול. ראה מוטי כיצד הוא מתנהל במגרש במהלך האימון, מאמניו הסריטו את האימון וגילו לאורח מישראל מה הן נקודות התורפה שלו בהגנה.

מה יש לדבר. מקצוענים, אפילו בקרב החובבים!

ומאז ממשיך מוטי דניאל להשתפר במשחק ההגנה, ולא רק הוא. יש לו חבר ישראלי בקבוצה. מנחם אטלס. צעיר רמת־גני, שלא ראה הרכב ראשון בקבוצתו, מכבי רמת־גן. מוטי אומר עליו: „כשיחזור לארץ לא תכירו אותו. הוא שחקן סופר".

תפסו אמריקה.

בחברה טובה

לכל כדורסלני הסגל הלאומי ברור, פחות או יותר, מי בין הנוסעים ומי בין הנותרים בבית. לראות בסיום האימון האחרון והקובע, לפני הניפוי הסופי, את פניהם היגעות של הצעירים בעיקר – אינו מחזה מלבב כלל ועיקר. אך זו המציאות – וכל ספורטאי מתמודד עמה, מי מוקדם ומי מאוחר יותר.

קורה שניפוי של כדורסלן זה או אחר, מעורר תמיהה או תסיסה, אבל גם אלה אינם מקרים חריגים והספורטאים חיים עם זה. עובדה. מוטי פליישר, עדי גורדון, תומר שטיינהאואר, אלון אופיר וניר רכליס, משוחחים על כך עד היום. מחר הם ישכחו, בתקווה ששמם יימחק מן הרשימה בהזדמנות הקרובה.

כשמדובר בניפויים – או לחילופין בצירופים מפתיעים של הרגע האחרון – אני נזכר בסיפור, שבו אני גולש 31 שנים לאחור. השם בו ידובר אינו אומר דבר וחצי דבר לשחקנים של היום. לא רק לשחקנים – אלא אף למאמנים הצעירים של הנבחרת.

נאזכר רק את העובדה שישראל השתתפה בפעם היחידה בשלב הגמר של אליפות העולם בכדורסל בשנת 1954, כאשר התחרויות התקיימו בריו דה־ז'אניירו. אחרי המקום החמישי, המפתיע מאוד, שבו סיימה ישראל את אליפות אירופה 53' במוסקווה, הוזמנה ישראל ליטול חלק באליפות העולם השניה במניין שהתקיימה בברזיל, וסיימה במקום השמיני. מקום מכובד לכל הדעות.

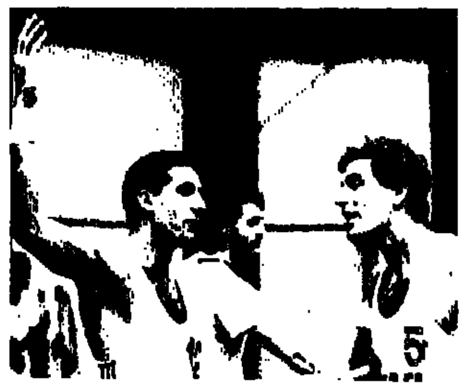

ג'מצי לניר רכליס: „אין דבר ניר, בפעם הבאה". צילום: אורי קובה

בין תריסר השחקנים בנבחרת היה גם ירושלמי. ישראל טאוויל. צירופו לנבחרת היוצאת הפתיע רבים. בבית נשארו שחקנים ותיקים ומוכרים באותה עת, כעמוס לין (משמר־העמק), אליהו עמיאל (הפועל חולון), מנחם קורמן (מכבי ת"א) ועוד כמה וכמה „שמות".

כאשר נשאל המאמן, יעקב שאלתיאל, לסיבת צירופו של טאוויל, השיב כלאחר יד: „הוא בחור שקט וטוב"...

אז כדאי לכם להיות בחורים טובים ושקטים. אולי תסעו פעם.

מועדון מטיילי מעריב

וגם השנה, בתקופת חג המולד, ממשיכים במבצע המסורתי:

חגיגה של כדורגל אנגלי

חופשה של 11 יום, הכוללת צפיה בארבעה משחקי־כדורגל: מנצ'סטר יונייטד-ארסנל; צ'לסי-טוטנהאם; סאותהמפטון-נוטינגהם פורסט; אורטון-מנצ'סטר יונייטד ☆ בתכנית גם: ביקור „מאחורי הקלעים" באיצטדיון „ומבלי" וכרטיס למחזמר ☆ ביצוע: אופיר טורס ☆ היציאה: 19.12.

פרטים: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", קרליבך 2, ת"א (טל. 03-439207).

ארז קופמן

קשה לו, לבני טבק במכבי ת"א. קשה מאוד. דורשים ממנו להבקיע, אבל מציבים אותו בתפקיד קשר וזה חדש לו לגמרי. סומכים על מהירותו שתשיג מגינים ויצור התקפות מתפרצות, אבל אין מציבים לעזרו כל קשר בונה המסוגל להפעילו נכונה. מבזבז אנרגיה רבה כדי לחפות על ליקויי הפעלתו, ולא תמיד בהצלחה. אבל „F-15" (זה היה כינויו בעבר), עדיין מפחיד כל מגן. בשבת עקבתי אחריו מול מכבי יפו (2-1).

מה עשה טבק מול מכבי יפו?

	מחצית ראשונה	מחצית שניה
בעיטות למסגרת	2	1
בעיטת לא למסגרת	0	1
מסירות מדויקות	9	6
מסירות לא מדויקות	1	3
תיקולים מוצלחים	3	0
תיקולים לא מוצלחים	5	1
נגיחות	1	0
ספג עבירות	1	2
עבר עבירות	1	1

(נפצע והוחלף בדקה ה־73).

משחק ראש

טבק הבקיע כבר שערים רבים בנגיחות ראש, אך הנגיחה אינה הצד החזק שלו. אינו מסוגל להתמודד מול מגן גבוה ולעלות איתו למאבק על כבוד הנגיחה. אם איננו מכוסה הייטב, יודע להכניס ראשו במקום הנכון וגם לכוון הכדור לרשת. נוגח לשער רק מהגבהות של כדורים נייחים, כי היום מגביהים את שאר הכדורים בקבוצתו, רק לכיוונו של דריקס.

טמפרמנט

בחור שקט, לעולם אינו מגיב. זוכר היטב את העוול שעשו לו לפני יותר משנה כשביכו בקבוצתו את העובדה שלא מכרוהו לבורוסיה מנשנגלדבך. ביקרו אז קשות את יכולתו. נפגע מכל ה„כביסה המלוכלכת" שיצאה אז לעתונות — ושתק. גם במגרש נפגע לעתים. קרזבות — אבל תמיד שותק. מאופק גם ברגעי הצלחה, לעולם לא ירוץ ויטפס על הגדרות אחרי שיבקיע שער.

הופעה כללית

עולה ויורד מכף־הדשא כמו ג'נטלמן אמיתי. מחזה די נדיר בכדורגל הנוכחי. אינו משחק בחוזקה ולעולם לא יתקל מאחור. שייך לסוג החלוצים תוצרת ה„בונדסליגה" הגרמנית, המעדיפה יופי וטכניקה על פני כוח והגנה נוקשה. מתקשה להסתגל לתפקידו כקשר המוסר לחלוץ קדומני ממנו. הגם ששערו של גוזלי, מול יפו, הובקע ממסירה של בני, הרי האחרון היה מעדיף שהמצב יהיה הפוך לגמרי.

מהירות

הטבע חנן אותו במהירות כמעט סילונית. אוהב לרוץ אחרי כדורי עומק ששולחים לעברו, אבל יסוג גם לאחור בדי לחטוף כדורים ולעזור להגנתו. תפקידו היום: חלוץ המשחק מאחור. מחפש תמיד את המגן, העומד בעמדה קדומנית מדי, איתו יוכל לצאת לספרינט לכיוון השער ולהשיגו. אבל הבעיה של בני היתה ונשארה מיקומו בעת משחק סגור ומתוכנן. אז יורדת האפקטיביות שלו בעשרות אחוזים. מתקשה לשחק על שטח קטן ועל מגרשים קטנים. הפתרון היחיד שלו למצבים כאלו: שליחת פס קצר לחברו בקבוצה, כדי שזה במסירת עומק כפולה ישחררו למיאוץ קדימה.

תיקול

שונא את מלאכת התיקול וההגנה. אם פעם היה נמלט ממשימות כאלו כמפני אש — היום חל בו שינוי מסוים. אמנם לא ייאלץ לבצע שמירה אישית אבל בתפקידו היום במכבי ת"א, נדרש לשמירת שטח, בעיקר באגפו השמאלי. מעדיף תמיד את „גניבת" הכדור מחברו מאשר לבצע בו תיקול חזק ומוקשה. נוטה להתחכוונות, אפילו מגיכות, מול מגיני־יריב קשים.

יכולת סיום

תפקידו העיקרי פשוט בתכלית: להבקיע, ומי כמוהו יודע זאת. אוהב במיוחד לחתוך מהאגף למרכז ולבעוט בעיטת סיבוב לשער ממרחקים בינוניים. בשנים האחרונות, עוצמת בעיטתו נחלשת למדי. כיוון שהיום משחק במכבי ת"א כחלוץ נסוג, כמעט שאינו מגיע למצבי־הבקעה. לכן גם כושר התמצאותו ברחבה מצוי בנסיגה בולטת.

פסק דין

דמות מפתח בכל האמור להתקפת מכבי ת"א. נכון להיום — יש לו בעיה חמורה של „בימיה" עם קשרי קבוצתו. סובל מחוסר המעלה נכונה ומתוזמנת נכון ובעיקר מדויקת, מצד חבריו. במצב זה הפוטנציאל העצום שברגליו יורד פלאים. כך ש„מוצי" ליאון, מאמן יפו, כלל לא שמר אותו אישית. אחרי שנת גלות (במקצוען בקט־רגל בקנזס־סיטי), זקוק מאוד ל„קבלות" ויותר מזה — זקוק לקשר פיקח בעל טביעת עין, אותו מחפשת קבוצתו כבר כמה שנים. משיטת „הכה חשוב מטכניקה" שנוקט מאמנו שגרוו — בני טבק הוא הסובל העיקרי.

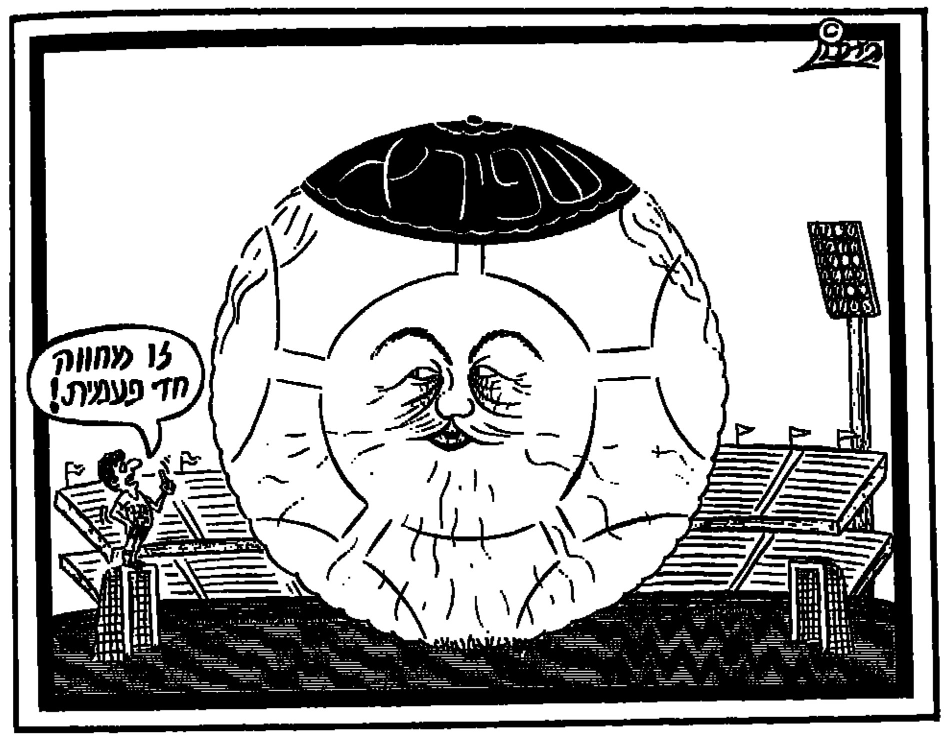

זכרונות

משה דור

קשה, ואולי קשה מאוד, לומר שבימי ילדותי ונערותי הייתי כדורגלן נלהב. לא נמניתי עם שחקני־הצמרת של השכונה שלי. לא הייתי יוצא מכלי לשמע "השמות" הגדולים של התקופה ההיא. ולא הייתי מוכן להסתכן בכל מיני סכנות נוראות כדי לראות חינם את משחקי הכדורגל באיצטדיון "מכבי" בשטח "התערוכה" בצפון הרחוק של תל־אביב הקטנה.

עניינים דוחקים יותר ריתקו תשומת־לבי.

אבל צריך לשמור על איזון. אסור שתצטייר תמונה מסולפת. אף־על־פי שאפשר לסווגני כ"עכבר־ספרים מצוי", לא הייתי אדיש לחלוטין לקסמי הכדורגל. פה ושם כידררתי את כדור־העור המטולא, שהיה משמש את הנבחרת המקומית, ואפילו אירע שהוטל עלי תפקיד השוער ואז עשיתי כמיטב יכולתי לבלום את הבעיטות האדירות של "המקצוענים" שלנו. ידעתי, פחות או יותר, את רשימת "המי ומי" של הכדורגל הארצישראלי. ופעמים אחדות אפילו נלוויתי אל המתגנבים בעלי־הוותק בנסיונותיהם לפרוץ באין רואה אל האיצטדיון.

חלפו שנים רבות. בדרך־כלל רשאי הביוגראף־לעתיד לציין, כי שמרתי אמונים להגדרה המקורית שקבעה את מקומי בין הנברנים. ואף־על־פי־כן מצאתי עצמי ביום מן הימים ביציע של איצטדיון לונדוני. לידי, בני הצעיר ולצוואר שנינו כרוכים הסודרים האדומים־הלבנים של קבוצת־כדורגל אנגלית מפורסמת. קהל עליז ורוגש מילא את מושבי־הבטון עד אפס מקום ולגם פחיות בירה לאין ספור. שירי תהילה לקבוצות המיתחרות בקעו מן הפיות. זעיר־פה זעיר־שם בצבצו מדיהם הכחולים והקסדות השחורות של ה"בוביס" שומרי־הסדר.

איך הגעתי לאותו מקום? מן הסתם בזכות בני, שבניגוד לכל הסתברויות ההגיון התורשתי הוא דווקא חסיד־כדורגל נלהב. אינני זוכר כיצד נסתיים המשחק. אבל זוכר אני את התלהבות הצופים, קריאות העידוד וזמירות השבח. ולא־פחות מזה — שההתלהבות הזאת דבקה גם בי. לא שרתי, כי לא ידעתי את המלים, אך המנגינה זרמה בעורקי. ובשובנו משם, תוך כדי נסיעה לאזור־מגורינו, נוכחתי לדעת שאני מהמהם את זמר־ הכדורגל המסויים. לימים נוכחתי לדעת, כי בשיחות־אקראי, כשהייתי נשאל באיזו קבוצה אני תומך, הייתי נוקב חד וחלק בשם הקבוצה, שאת "צבעיה" כרכנו בני ואני לצווארינו. הוא ידע היטב מדוע הוא מצדד בה. אני הלכתי בעקבותיו לא רק בגלל חובת־הנאמנות המשפחתית, אלא גם בגלל זכר אותו משחק.

מאז ועד היום זרמו עוד מים רבים תחת גשרי התיימז ותחת גשר הירקון. האיצטדיון של צפון ת"א נמחק עם החולות ועם הנעורים. ואל האיצטדיון הלונדוני לא חזרתי עוד. הזיקה שלי לכדורגל מהבהבת על־גבי המירקע, כשמוקרנים המשחקים הנבחרים של השבוע. לעתים, כשהאור הכחלחל טווה את רשת־כשפיו על מסך־הטלוויזיה, מקישים אי־אילו הדים עמומים על דלת הזכרון, בנות־קול ובנות־צבע נכנסות ויוצאות זו מתוך זו. ויש שנדמה לי שאני רץ אחרי כדור־עור מטולא, על־פני איזו כיכרת־חול ערפילית, סודר אדום־לבן כרוך לצווארי וקצותיו מתנופפים ברוח. ואז, בערבוביה המשונה הזאת של זמנים ומקומות, נופלת עלי שנת־ישרים שבה הכל מתיישב עם הכל, אין פרץ ואין צווחה, עד בוא היקיצה.

גזע הולך ונעלם

יעל פז־מלמד

החבורה הקטנה שהתכנסה בסלון ביתנו היתה מלאת תקוות. כמו אחים לצרה התכ־נסנו יחד. עלבון ההפסדים הקודמים עוד צורב בנו. בתחילת הערב עוד ישבנו זקו־פים, בתנוחה שמזכירה את הנינוחות של אוהדי „מכבי". הפעם, חשנו, יהיה בסדר. ארל וויליאמס וג'ק צימרמן יראו להם. סוף־סוף תהיה גם לנו מידה קלה של נחת. „מגיע לנו", סינן אחד מבין שיניו, והשאר ציקצקו בשפתיהם לאות הסכמה. רק מי שעבר את כל הייסורים וההשפלות שעברנו אנחנו, החבורה הסודית של אוהדי הפועל תל־אביב, יודע כמה כאב היה באותם ציקצו־קים סתמיים, לכאורה.

ככל שחלף הזמן נעשינו שפופים יותר ויותר. חזרנו לתנוחה הרגילה שלנו: יד אחת תופסת בבטן מרוב עצבים, והשניה נעה בנ־וירוטיות, פעם על השיער, פעם על העיני־ים, פעם מכסה את הפה. החגיגיות שאיפיי־נהאת תחילת הערב, חלפה כלא היתה. „מכבי" קרעו אותנו לגזרים, הותירו אותנו חסרי מענה . כל שנותר לנו הוא להתנחם אחד בזרועות השני. הטלוויזיה העבירה מיד־אליהו צילומים של אוהדי מכבי. אל־פים. עשרות־אלפים. ורק אנחנו, קומץ קטן של מטורפים, צריכים פעם אחרי פעם ללקק את הפצעים. העולם כולו נגדנו.

מדי פעם נודע לנו, כמעט בחשאי, על אוהד נוסף של הפועל תל־אביב שנתגלה בשטח. כך, למשל, גיליתי כמעט באקראי, שהשכן שגר מולנו אוהד גם הוא את „הפו־על". כמו בגוף מחתרתי משומן להפליא עב־רה הבשורההמפה לאוזן. „ידעתם, גם ג. את־נו". לא צריך להכביר מילים. הסיסמה מובנת לכל מי שצריך להבין אותה.

זה נכון שיש לנו גם את הנחמות הקטנות שלנו. קחו למשל את אלי ישראלי. כמה נחת הוא מביא לנו הבחור הזה. שעות הוא יכול לדבר בגלי־צה"ל על הפועל תל־אביב, ולא די לו. כך צריך להיות. זכור לי במיוחד שידור־צהרים אחד של אלי ישראלי, שהתקיים לאחר נצחון של „הפועל" על „מכבי". אל תשאלו אותי פרטים. מה שחשוב זה העיקרון – היה פעם נצחון כזה. שעה של־מה צחק ישראלי על המפסידים. ואנחנו היינואתו, מתמוגגים כמו הורים פולנים שמ־ספרים להם על נפלאות ילדם המוכשר.

ויש לנו גם את אריק איינשטיין, ואת בויקו מ„הסינית האדומה". לפני מספר שבו־עות הלכנו לשם עם חברים־לדרך. לפתע נכ־נס מישהו ממכבי תל־אביב. הוא היה לבד, אנחנו היינו קבוצה מגובשת, שעברה יחד כברת־דרך ארוכה. לפתע היינו רבים מול מעטים, הרגשנו עצמנו חזקים ובטוחים בצידקת דרכנו. איזה ערב.

„לא תמיד היו הדברים כך", נזכר מדי פעם בעלי, מסרב לקבל את עובדות החיים. „פעם, כל בחור טוב מצפון תל־אביב היה אוהד הפועל". הוא גדל על ברכי ההערצה ל„הפועל". בשיכוני העובדים של מה שנק־רא אז„הצפון", גדלו ילדים שלא ידעו בכלל שאפשר לאהוד קבוצה אחרת, בטח שלא את „מכבי". ברבות השנים השתנתה התמו־נה. אלה שהיו חסרי חוט־שדרה – התפקרו וחצו את הקווים. ה„טובים" המשיכו ללכת בדרך־הישר. הם לא התכופפו, הכשלונות לא שברו אותם. שכן, מה הוא אוהד „שרוף", אם לא אוהד שלמרות הכל, ובלי כל קשר למצב העגום של קבוצתו, ממשיך לתמוך בה. ממשיך להאמין שפעם עוד יהיה טוב. הרי צריך גם כמה דברים יציבים בחיי־נו מלאי־התהפוכות.

כשאני נדבקתי במחלה, עם נישואי, כבר היה ברור שמדובר בגזע הולך ונעלם. היה ברור שמי שבוחר בדרך הקשה של להיות אוהד „הפועל" צפוי כמעט רק לאכזבות ולמפח־נפש. ובכל זאת, הרי התחייבתי לל־כת אחרי־בעלי בטוב וברע. בצד הזה, לפ־חות, של החיים, הבחירה היתה ללכת ב„רע". אין מה לעשות.

דייזי עטוף במגבת, אחרי הבוץ. צילום: דוד גרינשפאן

כך הכניסו את דייזי לבוץ

כדורסלן הפועל חולון, דייזי בורמור, נבהל מהמחשבה שייעטפו אותו בבוץ רפואי. גם המחשבה שישהה בבריכת גופרית, עשתה לא פריחה. לפיכך ישב ביום ו' בכניסה למרחצאות מלון „מוריה" שלחוף ים־המלח וסירב להתחיל בטיפולים ששאר חבריו עברו.

„אני עייף", קיטר ודחה את מפצירין. אבל הוא החזיק מעמד בסירובו רק עד שהבחין במנהלת המרחצאות, ז'קלין שילה. הצעירה המרשימה הצליחה בכמה מלים „להדליק" את בורמור. הוא אמנם היתנה תנאי מפורש שז'קלין תיכנס עמו לבריכת הגופרית אך חיוכה של הגברת הצעירה מהמקום הנמוך ביותר בעולם – עשה את שלו והענק השחור השתכנע.

בכניסה לתדר הבוץ הרפואי, המשיך בורמור להרגיז את חבריו ושאר הנוכחים. שוב סירב – אבל נעץ עיניים בחיים זלוטיקמן שעה שהיה מכוסה בבוץ. הבלנית, שרה בן־עזרה, הסבירה לבורמור כי אחרי טיפול בבוץ, יחול שיפור בביצועים המיניים שלו – ואז נשמעה השאגה: „הו,הו, אלהים שלי" – והוא הסכים...

(אודי בינדר)

אלוף העולם בפאב תל־אביבי

איתן פרידלנדר (27) בעבר אלוף עולם ואלוף אירופה בשיט מיפרשיות, שמיני בשיוטים האולימפיים בלוס־אנג'לס, נטל פסק זמן של שנתיים משיט תחרותי. זו הסיבה שמאז חודש ספטמבר (אליפות העולם באיטליה,מקום – 11) לא יצא לים עם איש הצוות שלו החיפני שמשון ברוקמן. „כשיש רוח אני יורד לים ומפליג בקטאמרן. אין לי סירה משלי ואני תופס טרמפ בכל הזדמנות שיש רוח מתאימה" מסביר איתן.

בימים שהשיט אצלו ברגיעה – משקיע פרידלנדר מרץ בעבודתו כמנהל הפאב התל־אביבי „צלע־בירה", שם הוא שותף בחמישים אחוזים. איתן אוהב את העבודה במטבח. מרק גולש ומרק ירקות הם הפייבוריטים שלו והוא גם אוהב את העבודה עם בקבוקי המשקאות החריפים. קוקטלים מסובכים הוא לא מוזג. זה איננו כלול בתפריט.

פרידלנדר, המדורג בין עשרת השייטים הטובים בעולם בעשור האחרון, חושב ברצינות על אולימפיאדת סיאול. „מי שהפיץ שמועות ששמשון ואני פרשנו – טועה. איננו רוצים להגיע לסיאול אלא להצליח שם מפני שאנחנו מאמינית בעצמנו. אם נראה בעולם שאנחנו כבר

'פסה' – נוותר, אפילו אם נהיה הצוות מספר 1 בארץ."

איתן פרידלנדר קובל על הזילזול של ראשי הענף בשייטים. „אני אוהב את הים והחוסר גיבוי שאני מקבל גורם לי להרהר אם להמשיך לצוף בצורה חובבנית או במקצוענות מקסימלית. השפל שבו מצוי השיט גורם לי לשחיקה. אני מקווה שיצליחו לעצור את כדור השלג של ההדרדרות" אומר פרידלנדר.

(ברוריה ביגמן)

כדאי ללמוד מרחובות

אם אתם אוהדי ספורט מושבעים שנמאס לכם לשבת ביציעי הבטון והעץ באולמות הספורט או המגרשים הפתוחים, ורצונכם להנות מאירוח ב„סטייל" אמריקני, נוסח ה„לוס־אנג'לס לייקרס", כדאי לכם להטריח עצמכם למשחקיה הביתיים של קבוצת הכדוריד של מכבי רחובות, המשחקת באולם העירוני בעירה.

הנהלת הקבוצה מכרה מינויי כבוד ב־50 אלף שקל לכל רוכש ומעניקה בתמורה אירוח חם. האורחים יושבים בכורסאות לבנות מרופדות ולפני משחק ניגשים אליהם מלצרים עם מגשי שמפניה, משקה חריף או פונץ' וחטיפים. בהפסקה חוזרים המלצרים ומגישים קפה ועוגה, סיגרים, סיגריות ופיצוחים.

עמי פיינשטיין, יו"ר מחלקת הכדוריד של מכבי רחובות, מבעלי אולם תתונות בעיר, הוא האיש האחראי לאירוח החם. „החלום שלי להחזיר את מכבי רחובות לתארי אליפות כמו שעשתה בעבר עוד בתקופה של כדור יד ל־11 שחקנים כשמכבי רחובות זכתה בשבעה תארי אליפות."

(ברוריה ביגמן)

טבעת האליפות

אלופי הנ.ב.א. מקבלים עם תחילת העונה החדשה (שבה הם אמורים להגן על כתרם) טבעות אישיות, לענידה על האצבע – כמו לכל קולג' אמריקני המעניק טבעת אישית לבוגריו.

בימים אלה קיבלו כדורסלני לוס־אנג'לס לייקרס את הטבעות שלהם, לרגל זכייתם בתואר ב־1985. בטקס שנערך באולמם הביתי, ה„פורום", הגיש להם קומיסר הנ.ב.א., דיויד סטרן, את הטבעות שעוצבו במיוחד בידי אמן מומחה. הטבעת היא בצבע מדי ה„לייקרס" – סגול ועליהן מוטבע סמל האליפות, עשוי יהלום וזהב.

קיבוצניק בעולם הגדול

יצא קיבוצניק לעולם הגדול – לא לטיול שנתי, אלא לעולם של מקצוענות, ונוחת באיטליה. אליעזר כגן, מי שמנגן כינור ראשון בכדורעף הישראלי כבר מספר שנים, מככב העונה בקבוצת „ואלי זאבן" בפירנצה.

הרבה פיצות וספאגטי ב„טקסים" חגיגיים אחרי כל אימון, קצב חיים איטי ביותר, מה שכגן טרם הורגל אליו, דירת פאר, מכונית צמודה ובגדים חדשים סטייל המעצבים האיטלקים. מה עוד צריך אליעזר בכדי שראשו יהיה נקי רק לכדור והרשת?

בדירתו אין טלפון אך במועדון יש. מנהלי הקבוצה מאפשרים לו „קו־פתוח" לישראל.

בקיבוץ המעפיל נהג כגן להתחיל את היום בחמש לפנות בוקר. בפירנצה הוא אינו מתעורר לפני תשע. יש לו זמן רב בבקרים לעסוק באהבתו השניה – נגינה על צ'לו ולימוד מוסיקה. כעבור זמן קצר –הקים תזמורת קטנה, שגם בה יש נגן ישראלי, אבשלום שריד. מושבניק מקידרון, איטלקי ואמריקאי מכוכבי תזמורת פירנצה.

כל אימון בחברתם של כדורעפן זר מפולין והשחקן מספר 1 בכל הזמנים של איטליה הוא חוויה עבור כגן. „למרות הניסיון העשיר שלי אני לומד דברים חדשים רבים. אין לי אפילו רגע אחד משעמם באימון. מה שהפתיע אותי הוא שקיימת כאן באימון משמעת מים ואסור לנו להתקרב אפילו פעם אחת לכוס."

אליעזר כגן מעודכן בכל מה שקורה בארץ. הוא מקשיב למספר מהדורות חדשות מידי יום בגלים קצרים. כאשר הוא משוחח עם המקומיים – הם אינם מקשרים בין ישראלים ויהודים. „חששתי בהתחלה מיחס עוין של הקהל אך להפתעתי גיליתי יחס חם ואוהד."

וכדורגל רואה הכדורעפן? „בטח. אני אוהד מושבע של 'פיורנטינה' והאליל שלי הוא דניאל פאסרלה. קיבלתי מראשי הקבוצה שלי כרטיסי כבוד למשחקי הבית ואני לא מחמיץ משחק".

כל החיים – מרתון

קאתרין דורה (משמאל), אתלטית מזרח גרמניה שזכתה בימים אלה ב„מרתון טוקיו", בו קבעה את הזמן 2:34.21 שעות – שלא היה מבייש גם גברים רבים. זה היה נצחונה השמיני הרצוף בריצת מאראתון – מה שעושה אותה, ככל הנראה, למרתוניסטית מס. 1 כיום בעולם. בטוקיו קידמו את פניה כשחצתה את קו הגמר אלפי סקרנים שרצו לראות את „הפלא". לכבודם היא הניפה את הגביע הענק – 70 ס"מ גובהו – שהוענק לה. לידה – השניה במירוץ, בירגיט וויינהולד.(תצלום א.פ.)

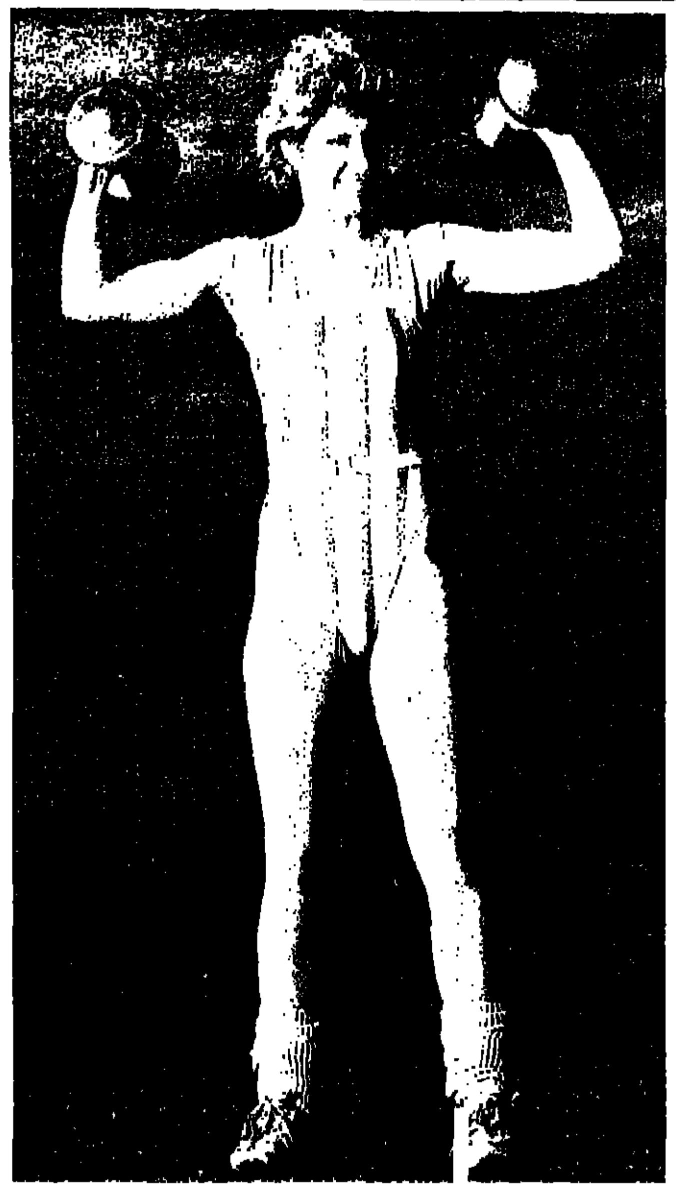
כריס והמשקולות. (תצלום „גאמא")

כריס תבוא לבקר בישראל!

הטניסאית מס.2 בדירוג העולמי, כריס אווארט־לויד, עומדת לבקר בשנה הקרובה בישראל עם בעלה, ג'ון לויד.

בראיון ל„סאנדיי אכספרס" הלונדוני אמרה כריס: „אני עומדת לפרוש. בקרוב מאד – אולי כבר השנה, לכל היותר בשנה הבאה. מיד אחר־כך אצא לסייר במקומות נפלאים עליהם רק קראתי בספרים. אני רוצה לבקר בישראל, יוון ומצרים. אלה מקומות מאוד מיוחדים. אקח עמי לשם את ג'ון, כיוון שעד כה לא עלה בידינו לטייל ולבלות כפי שזוג נשוי נוהג. כל אחד מאיתנו היה טרוד בענייניו – בעיקר בטניס. לא היו לנו חיי משפחה.

„אני כבר בת 30, לפני סוף הקריירה שלי. הלחץ הנפשי עלי עתה גדול יותר מבעבר. משום כך הגיע הזמן לחשוב על פרישה".

באותו ראיון וגם בספר אוטוביוגראפי שראה אור עתה בלונדון, חשפה כריס את שמותיהם של כל אהוביה, שעמם ניהלה רומנים לוהטים, חלקם זכו לסיקור התקשורת, חלקם לא נודעו עד כה. „הגברים בחיי היו: אדם פיית', ברט ריינולדס, ג'ימי קונורס ועתה, בעלי, ג'ון לויד. שלושת הראשונים, לא דמו כלל לאבי ואילו ג'ון היה דומה לו בכל, באופי, בגישה לחיים, במוסר. הוא עדין ממש כמו אבא".

לאחר שתפרוש מהטניס, תפנה כריס את מירצה לייצור תכשירי יופי לנשים ותרחיב את פעילותה לקידום הכושר הגופני והבריאות של „המין היפה". היא כבר התחילה בכך – בתוכנית טלוויזיה שבה היא מדגימה מה אשה יכולה לעשות עם משקולות ביתיים.

מועדון מטיילי מעריב

מבצע ים־המלח במלון „לוט"

הנחה מיוחדת (של כ־10%) לקוראי „מעריב" המבקשים לבלות חופשת חורף, של לפחות יומיים, בים־המלח ★ הלינה במלון „לוט" (4 כוכבים) ★ לכל נופש: כניסה חופשית למרחצאות קופ"ח. (המבצע בתוקף עד 28.2.86).

פרטים והרשמה: „מועדון מטיילי מעריב", מערכת „מעריב", טל. 03־439207.

שבוע ספורט

מישל פלאטיני
נולד:
21 ביוני 1955 בצרפת.
גובה:
1.79 מטר.
משקל:
73 ק"ג.
מצב משפחתי:
נשוי + בן ובת.
השגים — בצרפת:
עם נאנסי — גביע 1978, עם סט. אטיין — אליפות הליגה 1981.
באיטליה:
עם יובנטוס טורינו — גביע 1983,אליפות הליגה האיטלקית 1984, גביע אירופה לאלופות 1985, גביע אירופה למחזיקות גביע 1984, ה„סופר־קאפ" 1984 והגביע העולמי לקבוצות 1983.
בנבחרת צרפת:
מ־27 במארס 1976, בפאריס נגד צ'כוסלובקיה (0-2), הבקיע שער. כיום „קפטן" הנבחרת.
השגים בנבחרת:
אליפות אירופה 1984. הגביע הבין־יבשתי (חדש) לנבחרות 1985 (צרפת — אורוגוואי 2-0).
השגים אחרים:
„מלך השערים" של איטליה 3 עונות ברציפות ('85,'84,'83) בסך הכל 54 שערים. „כדור הזהב" (כדורגלן השנה של אירופה) '83 ו־'84.
שערים בנבחרת:

יונתן הללי

זוכרים את הסיפור על משה רבנו, שארבעים שנה הוליך את בני ישראל במדבר, אך לא זכה להגיע לארץ המובטחת? כך גם יונתן (ג'וני) הרדי, מאמן הנוער של מכבי חיפה.

הרדי ומכבי חיפה הם מכבר שמות נרדפים. בפברואר 1983 הוזעק, כמו פעמים רבות בעבר, להחליף את מאמן הקבוצה הבוגרת, ג'ק מנסל, שהתפטר. כמו בעבר, לא סירב, נטל על עצמו את האחריות וכתום אותה עונה פרש. אחריה באה העונה הגדולה – בסיומה הוכתרה מכבי חיפה, כאלופה.

„כמעט – הוא אומר – גם אני הייתי אלוף של ממש". כמעט.

38 שנה עם הפסקות קצרות, הרדי ומכבי חיפה הירוקה, חד הם, גוף אחד, שם נרדף. ולהבדיל כמו משה רבנו – גם הוא לא זכה לראות את הארץ המובטחת – כתר האליפות.

במועדון החיפני אומרים שהוא „יצרן האלופים". המוח שמאחורי האימפריה בירוק, היה בלי ספק מגדולי כדורגלני מכבי חיפה בכל הזמנים, שותף מלא לתקופת הזוהר של המועדון. כשחדל לשחק, פנה לאימון הנוער ואחר כך, לסירוגין, שבע שנים – היה מאמן הבוגרים.

„כל מה שרואים כאן זה לאחר מיון וסינון קפדני".

צילומים: שלמה מוסקוביץ'

הוא „נולד" במכבי חיפה ו־38 שנים הוא קשור בטבורה ◌ היה מכוכביה הגדולים בשנות ה־50 וה־60 ואחר כך „נקרא לדגל" בעתות משבר וצרה ◌ טיפח דורות של שחקנים מצטיינים ומסתפק בתהילה אחת – עם הנוער.

ג'וני הרדי: דם ירוק

„ג'ונגל של גביעים"

ג'וני, נמוך קומה, אוהב לדבר ו„לעשות כדורגל": „זה הנשמה שלי", הוא אומר ומתרווח בכורסה שבסלון ביתו. הצניעות האופיינית לו, ניכרת גם בביתו. רק הגביעים הנוצצים, הסדורים היטב בארונית מיוחדת, מספרים עד כמה היה ספורטאי גדול. „כל מה שרואים כאן עכשיו, זה מה שנשאר לאחר מיון ודילול קפדני. פשוט היה פה ג'ונגל של גביעים". הפרסים מחזירים אותו לעברו. הוא מוכן לדבר על כך שעות והמאזין הקשוב, מקבל את הרושם שזה קרה רק אתמול.

„למכבי חיפה הגעתי בגיל 13 ובבוגרים שיחקתי כבר בגיל 15 וחצי. בן 29 פרשתי. אלה היו ימי 'תור הזהב' של האגודה". מי שיחק לצידו? – „שמות" שהם כבר נחלת ההסטוריה: אשר אלמני, אהרון אמר, דניאל (שמילו) שמילוביץ ואברהם מנצ'ל. יחד עם הרדי – הם היו „היהלומים שבכתר". מזוהרם נהנים עד היום.

מה ההבדל בין אז והיום ? – להרדי דעה ברורה על שתי הקבוצות שהוא קשור אליהן בעבותות של אהבה: „אז, למרות שהקבוצה לא 'לקחה' אליפות, היינו טובים יותר. לשחקנים כמו אמר ואחרים, עדיין לא קמו מחליפים – וזאת מבלי לזלזל בכוכבים של היום: ברוך ממן, משה סלקטר, זאהי ארמלי וחבריהם. נכון, בכדורגל צריך 'קבלות' ולקבוצה של היום יש – אך אילו זכינו אז רק באחוז מהתנאים לה זוכה הקבוצה הנוכחית, גם אנחנו לא היינו נשארים רק עם גביעי מדינה אחר".

הכל בזכות הכשרון

„צריך להעריך שחקנים כמו 'שמילו' ומנצ'ל, שהתאמנו על אספלט ובחולות הים, ללא תנאים – ובכל זאת הגיעו לאן שהגיעו, רק בזכות הכשרון".

למעט חמש שנים, בהן אימן ושיחק בבית"ר חיפה ובמכבי זכרון־יעקב; שנה נוספת כמאמן הפועל חיפה ו־10 מחזורי־ליגה בהפועל עכו – 17 שנה הוא מאמן במכבי חיפה ועשר – בקבוצת הנוער.

נקרא תמיד לדגל, כשמכבי חיפה היתה בצרה: לראשונה החליף את ארמונד שמילוביץ ז"ל שפוטר.

אחר מכן בא אחרי משה ששון, אורי וויינברג ומוט'לה שפיגלר ובאחרונה – אחרי מנסל.

גאה בעובדה שעיקר שנותיו כמאמן, הקדיש לנוער: „את הפירות אני רואה עכשיו".

עידן „שלמה שרף" במכבי חיפה אינו מפריע לו. „אני לא מאוכזב ולא מקנא ש'רגע' לפני הזכייה ההיסטורית של מכבי חיפה באליפות המדינה, סיימתי את תפקידי כמאמן הקבוצה הבוגרת. פיצוי קיבלתי בשתי אליפויות רצופות שזכיתי בהן עם קבוצת הנוער".

טניס־שולחן וגם הוקי־קרח

„אבי האלופים" הוא בן 51 (2 ביוני 1934), יליד הארץ, התחנך בבית־הספר האנגלי במצרים. „מגיל 9 עד 13 שיחקתי שם כדורגל. וכי אפשר בליו?". למרות שהכדורגל „פול־טיים" ג'וב" אצלו, הוא עובד ברכבת ישראל כבר 30 שנה, באחרונה אף נתמנה סגן מנהל מחלקה.

בנעוריו היה טניסאי (שלישי באליפות ישראל), אלוף חיפה בטניס־שולחן, מתעמל, שחיין, עסק בסקוואש, קריקט ואף ניסה כוחו בהוקי־קרח.

ממן, רוזנטל, סלקטר, אוסמו, אהרוני, אבוקרט, רו, קלינגר, פרסלני, בן־שטרית, קרמר, הלר, אמסלם, לוי, מורחי – אלה רק כמה מהשמות של היום שלמדו אצלו את תורת הכדורגל.

את היו"ר הנוכחי של מחלקת הכדורגל החיפנית, צבי וייצנר, הביא הרדי. רחף אותו – ועתה הוא גאה בו.

קובע: „אני מעריץ של המאמן עמנואל שפר". „מוקיר את יכולתו המקצועית של השופט מנחם אשכנזי".

אוהב פול, קוקה־קולה, לבקר בלונדון ולהיזכר בשני שערים שהבקיע לרשתו של יעקב חודורוב הגדול – כשמכבי חיפה הביסה את הפועל ת"א 4–0.

מותר לו, נכון?

על דרך המלך

בעברו המפואר רגעי שיא רבים ומעט מאוד רגעי אכזבה – ו„את אלו אני בקושי זוכר". הרגעים היפים נחרתו בזכרונו: „הזכייה, כשחקן, בגביע המדינה (1962) וכמאמן – עונת 80–1979, כשמכבי חיפה חזרה ל'לאומית' אחרי ארבע שנות 'גלות'. מאז עלינו על דרך המלך ונקווה שלא נרד ממנה".

את הישגי מכבי חיפה בשנים האחרונות זוקף הרדי לעבודה הרבה שמושקעת בנוער: „המחלקה פועלת שנים רבות כמכונה משומנת. הצלחת ההווה קשורה במה שינקו בעבר נותני הטון של היום. אין 'בלופים'. כשטורחים בערב־שבת, נהנים בשבת. לנוער שלנו, יש צוות מאמנים מעולה, הנהלה מקצועית בראשה נועם רשף. כולם כאחד פועלים למען המטרה: הצלחת הקבוצה הבוגרת. שנים אנחנו עמלים להחדיר בצעירים את ההכרה שעליהם להיות 'ווינרים' לא 'לוזרים'. התוצאות: הנוער, הנערים והילדים זוכים בכתרי האליפויות בליגות המחוזיות והאחרות. אין ספק שלכך יהיה המשך ותוצאות חיוביות בעתיד".

יכולתו המקצועית וכושר האבחנה שלו, עמדו לא אחת במבחן – וקצרו הצלחה. לפני 5–6 שנים, מספרים באגודה, אמר הרדי ששחקנים כאוסמו, אלי כהן, רוזנטל, סלקטר, ואהרוני יתנו את הטון כשיקראו לקבוצה הבוגרת. הוא לא טעה. לחבורה זו יש כבר ברקורד שתי אליפויות.

למרות שאת מיטב זמנו הוא משקיע בכדורגל – מבחינתו זה ממש „סם חיים" – אין הרדי שוכח להזכיר את ביתו החם, הרעיה האוהבת נעמי, הבנים התאומים רוני ודני, בת הזקונים ניבה וגם את הנכדה חלי. „אלמלא הם, לא הייתי מגיע לאן שהיגעתי במועדון הירוק".

„לא החמצתי את התהילה. יש לי מספיק משלי. הצלחות המועדון, מוכיחות שההשקעה היתה כדאית".

האם אתה עדיין שואף לחזור ולאמן את ה„בוגרת" ? – „זה לא בתכנון שלי – הוא עונה. „יכולתי לאמן את נבחרת הנוער ולהגיע לשיא בקריירה שלי כמאמן – אך נמנעתי מלהגיש מועמדותי. טוב לי במכבי חיפה".

„צריך להעריך שחקנים כ'שמילו' ומנצ'ל שהתאמנו על אספלט או על חוף הים".

שפר: השיטה

צבי קופמן

– בוקר טוב, עמנואל. אני מבקש לראיין אותך על נושא הקשור בנבחרת הכדורגל שלנו, לאחר...
– לא רוצה שום ראיון על הנבחרת...
– רגע, לא שמעת עד הסוף...
– מה יש לשמוע. לא אדבר על הנבחרת.
– ברור לי שלא תרצה להביע רעתך על מה שקרה עכשיו לנבחרת...
– בטח שאני לא רוצה...
– אבל אני מעוניין שתשמיע דעתך המקצועית על ההבדל היסודי בין התקפה „עם שני חלוצים" לבין התקפה „עם שלושה חלוצים". לאחר שרבים טוענים שאילו שיחקה הנבחרת „עם חלוץ שלישי", לא היתה נכשלת...
– עזוב אותי עם העניין הזה...
– בוא נדבר על עניין השיטות, המספרים שרבים

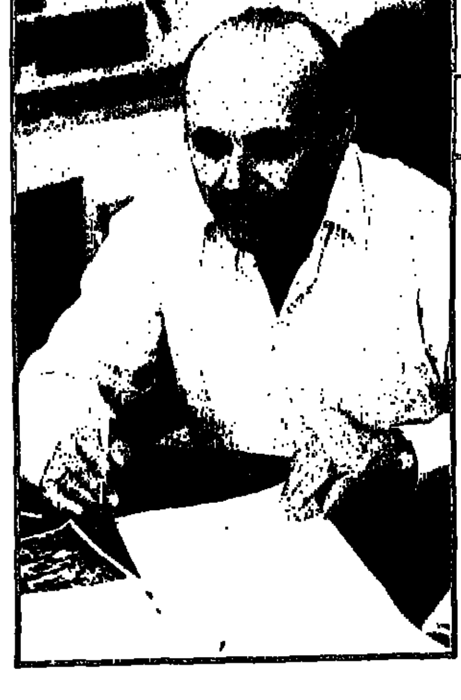

אוהבים לעסוק בהם, ביחוד עכשיו. הבהר, כבר־סמכא, מהן השיטות ואם יש היום ערך למיספרים.

כך, כמעט סטנוגרפית, נפתחה והתנהלה שיחת הטלפון בינינו, שבסיומה נתרצה עמנואל שפר להיפגש אתי – אחרי שחזר והבהיר „אבל לא על הנבחרת"...

אלא שבמהלך השיחה שניהלנו כעבור יומיים, במשרדו, ושהגררתי אותה מראש „מקצועית־תיאורטית" – כמעט שכח, הוא עצמו, את התנאי שהציב לפגישה עימי, כאשר אופיו הסוער ו„רם הכדורגל" השוטף את עורקיו, כמעט קירבו אותו אל סף הנגיעה וההתייחסות העקיפה למה שקרה לנבחרת בחודש שעבר.

מחמאות לכמה שחקנים

לראשונה, כאשר השיב לשאלתי אם – על־פי הקולות שנשמעו בשוב הנבחרת מאוקיאניה – חלוץ שלישי טבעי היה מושיע את הנבחרת שלנו.

שפר: „אשיב אופן כללי, 4־3־3 – אם אתה מתכוון לזה – לא פותר שום דבר לקבוצה, כשלא מבצעים את הדבר היסודי, ששלושת הקדמיים חוזרים אחורנית 'כדי לעזור'".

אחר־כך, במרוצת הראיון, ששפר ראה את עיקרו בשיטות משחק הכדורגל והתפתחותן – אינטרמצו די מפתיע. על רקע דברי מקורביו של שפר, מה דעתו על כשלון הנבחרת, שמעתי מפיו לפתע מחמאות על כמה משחקניה.

„המגינים והחלוצים של הנבחרת הנוכחית מוכשרים יותר מאלה שעמדו לרשותי, כאשר שיחקנו במכסיקו", הזכיר את פיננטי, אבי כהן, שירזי, ארמלי ואוחנה.

שאלתיו: ומה דעתך על שחקני הקישור מלמיליאן וסיני? הם לא מוכשרים?

שפר: „לי היו שלושה ש'נים – שפיגלר, שפיגל וגם שום . ואיזה שחקנים הם היו! שלושה קשרים כשרוניים וחכמים כאלה לא היו לנו אף פעם. הם היו הלב והמוח של הנבחרת. אני מאחל למדינת ישראל שחקנים כאלה ואינני רואה שיקומו כאלה בקרוב".

השיטות של המצליחניות

הוא עוד יחזור ויזכיר את „ימי מכסיקו העליזים" – לא לפני שיפרוש על השולחן את תרשימי שיטות המשחק השונות שהכין לקראת הראיון וידבר עליהן, כמו חזר חמש שנים אחורנית, כאשר לימד את חניכיו. כל כדורגלן ומאמן, כל המתעמק במשחק היפה והפשוט – שרבים „מצליחים " לסבך אותו – ימצאו עניין בדבריו על התפתחות השיטות ועל ניצולן, בידי המצליחניות.

„כל השיטות בנויות היום מוואריציות של הראבליי־אס (וה.ו), שהיה משחק של שמירה אישית. ב־1958, באליפות העולם בשוודיה, הביאה נבחרת בראזיל את ה־4־2־4, בהצבת שחקניה בקווים ישרים. זו היתה שיטה מהפכנית שקצרה הצלחה גדולה, אך במשך הזמן למדו להפתיעה ולשבור את הקווים הישרים.

ב־1962, באליפות העולם בצ'ילה, באו צ'כיה ויוגוסלאוויה עם ה־4־3־3, כשהמגמה היתה לחזק את אמצע המגרש על־חשבון ההתקפה. גם הן שיחקו בקווי־רוחב ישרים. ב־1966, באנגליה, עברו שתי הנבחרות ששיחקו בגמר, גרמניה ואנגליה – ביחוד גרמניה – למשחק עם בלם אחורי, שלושה בקישור, שניים מהם קדימה ושלישי קצת אחורנית. האנגלים שיחקו בהגנה יותר בקוו אחד. אך השלישיות האמצעית והקידמית היו שבורות. זו היתה ההתפתחות של השנים האחרונות.

עמנואל שפר, מורם של רוב המאמנים בישראל, בראיון ל„מעריב": „המיספרים בכדורגל – מתו" ● „חלוץ שלישי לא היה מבטיח לישראל הצלחה באוקיאניה" ● „המגינים והחלוצים של הנבחרת הנוכחית מוכשרים יותר מאלה שעמדו לרשותי במכסיקו 70' – אבל לי היו שלושה ש"נים, שפיגלר, שפיגל ושום, שלא היו לנו כאלה אף פעם ואינני רואה שיקומו בעתיד הקרוב" ● „לי היו בנבחרת 6–7 אקדמאים ועוד 6 תיכוניסטים" ● „עתונאים לא יכלו לנהל להם את העניינים כמו היום".

במכסיקו 70', רוב הנבחרות שיחקו ב־4־3־3, עם מערכים לא ישרים. רק אנגליה באה עם 4־4־2. התפתחות נוספת פעלה באליפות 1974 (גרמניה): כל הנבחרות אימצו את ה־4־3־3 בצורה גמישה מאוד: פחות שמירה אישית – חוץ מאשר על שחקני החוד – ויותר שמירה אזורית.

„השינוי הנוסף באליפות 1978 (ארגנטינה), הביא להתבססות על השחקנים האינדיבידואליסטים, שפעלו על כל המגרש, על־פי כישוריהם. ואז, כמעט כבר לא קבעו מראש את השיטה. המיספרים – מתו. רק היסודות של פתיחת המשחק נשמרו. והיום, רוב הקבוצות בעולם נשענות על יסוד ה־4־4־2, כשהמגמה הבסיסית היא ברורה: מעמדות פתיחה, שוברות הקבוצות את המבנה שלהן, לפי צורת המשחק והשפעת היריבות, כשהמחשבה העיקרית היא להתגונן עם רוב השחקנים ולתקוף עם רובם. ולזה צריך כושר גופני מצויין, רצון ותבונה. עכשיו תבין מדוע רק 'חלוץ שלישי' לישראל לא היה מבטיח הצלחה.

עמנואל שפר, יו"ר מאמני הכדורגל בישראל, מרצה בכנס הקונפדרציה של מאמני הכדורגל האירופים, בפירנצה.

השאלה היסודית היא איך משחקת ופועלת כל הנבחרת. זהו סוד ההצלחה בעולם".

זה היה השיעור המקצועי מפי המורה שפר על שיטות המשחק והתפתחותן.

סוד ההצלחה: אקדמאים

– נחזור למכסיקו. אם אכן בנבחרת שלך, שקצרה הישגים ב־1968 וב־1970, לא היו מגינים וחלוצים

„מר כדורגל"

על רצפת הפארקט – יהושע רוזין הוא „מר כדורסל".

על מגרש הדשא – עמנואל שפר הוא „מר כדורגל".

אין בישראל עוררין על כך.

שימש מאמן לאומי יותר מכל מאמן אחר בארץ. בכהונתו הראשונה (1968 – 1971) ניהל 25 משחקים בין־ארציים ובכהונתו השנייה (1977 – 1979) – 13 משחקים. גולת הכותרת של פועלו בנבחרת: טורניר הגמר האולימפי במכסיקו 68' וטורניר גמר גביע העולם במכסיקו 70'.

16 שנה – עד לפני ארבע שנים – ניהל את בית־הספר למאמני כדורגל במכון וינגייט ורוב המאמנים היו חניכיו. לפני חודשים אחדים נבחר יו"ר ארגון מאמני הכדורגל.

מוכשרים כמו בנבחרת הנוכחית. מה היה סוד הצלחתה?

– שפר: „היו כמה סיבות. בסגל של הנבחרת ההיא היו שחקנים ששיחקו עם כל הלב והיה אפשר לשוחח איתם על נושא, כי היו לי 7 תלמידי אוניברסיטה (והוא ממהר לנקוב בשמותיהם: שפיגל, וולך, שורוק, שהרבני, יאנג, לובצקי, אנגלנדר), ועוד 5־6 תיכוניסטים".

קח למשל, את רוני שורוק. תאמין לי, שהיו עוד כמה שחקני הגנה כמותו. אבל אני בחרתי אותו לפני אחרים, בגלל הסיבה שהזכרתי קודם. מאמן צריך לקחת בחשבון גם את הנקודה הזאת. ואני רוצה להזכיר לך, שכאשר שבתי לנבחרת ב־1977, נדמה לי שהיה בהרכבה רק אקדמאי אחד. אולי שניים. תברוק את זה. אז היה עם מי להתווכח ואפילו המריבות 'היו על רמה'".

– ההשכלה והאישיות כל־כך משפיעות בכדורגל?

– בוודאי. קח דוגמא אחת שלא קשורה במשחק עצמו, אלא בהשפעה צדדית על השחקן. בתקופת מכסיקו, עתונאים לא יכלו לנהל את העניינים של השחקנים ולא לבלבל להם את המוח, כמו שזה קורה היום. השחקנים שלי ניהלו אז את העניינים שלהם לבד.

מיקרופונים מתחת למיטות

– אתם העתונאים גורמים לפעמים, אולי בלי כוונה, להרס המוראל של הנבחרת. מה פתאום נותנים לכם להיות באותו מלון של הנבחרת, בחדרים של השחקנים? כל בוקר מקבלים השחקנים טלפונים מהבית על מה שכתבו עליהם ומתחילים לריב במקום לחשוב ולהתכונן למשחק עצמו. כל ריב קטן – ישר נכתב בעתון. באיזו משפחה לא רבים קצת. אני אוהב את אשתי והיא אותי – אבל זה לא אומר שאני לא רב איתה, לפעמים. אצלך זה לא ככה בבית? בשום מקום בעולם אין חופש פעולה כזה לעתונאים במלון של הנבחרת. אם זה יימשך, עוד ישימו מיקרופונים מתחת למיטות...

„כשחזרתי ב־1978 לנבחרת, כבר ראיתי עתונאים גרים עם השחקנים. מאמנים קודמים הרגילו אותם ל„שיטה" הזאת ולא היתה לי שליטה על כך. גם זה השפיע אז על המשחקים".

כאן, בהתרגשות, עדיין בנושא „התערבות העתונאים", הביא סיפור אישי:

„יום אחד, כשהייתי מאמן הנבחרת, בא עתונאי למשרדי ואמר לי: „כולם יודעים שאין לך יחסי־ציבור טובים, בגלל הנוקשות שלך". הוא צדק. לכן שתקתי. ואז הוא המשיך: „אני מוכן לעשות אותך גדול. אהיה צמוד אליך כל הזמן". הוא לא דיבר על כסף, אבל הבנתי שזה צריך לעלות לי כסף. השבתי לו: '30 שנה אני עובר בכדורגל כדי שאתה תעשה אותי גדול? אני מבקשך לעזוב את החדר'. לפני שעזב אמר לי: 'אתה תצטער שלא קיבלת את הצעתי'. אל תחשוב שהוא לא ניסה לצער אותי.

יצאו לו מוניטין כנוקשה מאוד במגרש ומחוצה לו. מודה בכך בפה מלא. אבל הוא זוקף זאת כסיבה חשובה להצלחה בעבודה.

„אני לא בתזמורת הזאת"

„כשהייתי מאמן נבחרת הנוער, שקצרה הצלחות רבות באסיה, הייתי גם עוזרו של צ'יריץ' בנבחרת הלאומית. שעה שאימנתי, חלק מהשחקנים, בצד השני של המגרש ורצתי וצעקתי ודרשתי, אמר לי צ'יריץ' בארבע עיניים: 'תפסיק לעבוד קשה כל־כך ולהעביד את השחקנים. הרי אתה תהיה המחליף שלי בנבחרת והם לא יאהבו אותך'. אמרתי לו:'מי צריך שיאהבו אותי'. בכלל, מה הבלוף הזה ששחקנים נלחמים בעד מאמן אהוב. מאמן חייב להיות נוקשה ולשמור על משמעת ברזל בכל מחיר'".

הליבראליות המופרזת בקבוצה "משגעת" אותו. אינו רומז ולוא במלה אחת על נבחרת 85', אבל התרשמתי שדבריו על ליבראליות לא נאמרו סתם בעלמא.

„אתן לך דוגמא מ־1970. כשהיינו במחנה אימון בקולורדו, לפני מכסיקו, ידעתי שאסור לגיורא שפיגל להוסיף במשקל. היתה לו בעייה בקרסול, בעיקר בגלל גופו הכבד. שמרתי עליו ועל שייע פייגנבוים שלא יזללו בגלל נטייתם להשמנה. יום אחד נשקל גיורא וראיתי שעלה ב־5־6 ק"ג. אמרתי לו: 'אם עד מכסיקו לא תרד במשקל – לא תשחק שם'. הוא כעס, אמר מה שאמר ואולי חשב שאני סתם מאיים, אבל עשה מה שאמרתי ובמכסיקו היה שחקן צמרת, לא רק בקנה־מידה ישראלי".

– שפר, רבים כל־כך דיברו על הכשלון לפני חודש וביקרו בחריפות את הנבחרת. מדוע לא השמעת את קולך?

– „אני לא מוכן לנגן בתזמורת הזאת".

צילומים: אורי קובה

הכדורגלן המהיר

ירון גוזלי

הכדורגלן המהיר של השבוע, לאחר שער ברקה 6 שהבקיע לזכות מכבי ת"א מול מכבי יפו.

תשדובת תבורי

החום בוטל שותים קריסטל

תחזיטוטו

נועם בן ישראל

יש הגיון ב"שגעון"

תחזית למחזור 13

1. בנייהודה - מכבי נתניה: משחק קשה לניחוש. הכל יכול לקרות בו. מי ששם פחות ממשולש – על אחריותו...
2. הפועל באר־שבע - שמשון: שמשון אוהבת את המגרש בבאר־שבע ועדיין לא ניצחה העונה. עוד משולש.
3. מכבי חיפה – מכבי שעריים: מי שחושב שחיפה לא תנצח – שיקום.
4. הפועל פ"ת - הפועל כפר־סבא: שתי קבוצות בעלות "חשבון ארוך". כפר־סבא, למרות ההפסד בשבת למכבי חיפה, משחקת היטב. משולש.
5. הפועל ירושלים – בית"ר ירושלים: אולי בעוד כמה שנים, תוכל הפועל לנצח. בינתיים – לא. תיקו ומעלה לבית"ר.
6. מכבי יבנה – מכבי פ"ת: נצחון ליבנה. הגיע הזמן. אם אייל בגלייבטר ישחק – אפשר לחשוב גם על משהו אחר.
7. מכבי ת"א – הפועל חיפה: מכבי ת"א עדיפה וביתית ותנצח. שימו גם תיקו, אולי אנטמן יתפוס יום גדול. 1 X.
8. הפועל ת"א – מכבי יפו: אל תתרשמו מהבדלי המיקום בין שתי הקבוצות. המשחק הזה הוא משולש.
9. הפועל חדרה – הפועל עכו: חדרה טובה יותר. תיקו קשה – אך אפשרי 1 X.
10. הפועל יהוד – הפועל חולון: אם המארחת היתה קבוצה אחרת, 2 היה מספיק. כיוון שמדובר ביהוד – מוכרחים גם תיקו.
11. הפועל מרמורק – הפועל ר"ג: אנחנו מנחשים כאן תיקו.
12. בית"ר נתניה - בית"ר רמלה: 1 גדול. בינתיים "כמו ברזיל". נתניה רק מנצחת.
13. הפועל טבריה - הפועל לוד: משחק פתוח "בלי חשבון".2,1.

אנו מתחילים בזה את מדור הטוטו השבועי שלנו, שבו יובאו מדי יום ה' הצעות והמלצות כיצד למלא את טופסי הטוטו.

ההצעות יכללו תחזית לאותו מחזור משחקים והמלצות לשיטות רב־טוריות, מלאות או מצומצמות.

אין בהצעות שנביא כאן שום שינוי מבחינת מילוי הטפסים, אלא כיצד לנחש בדרך יותר הגיונית או מתוחכמת.

המהמרים הוותיקים או "המקצועיים", נוהגים להשתמש בשיטות המצומצמות המשתמשות בחלק מן הטורים בצורה הגיונית. דרך זו מאפשרת לשלוח טופס גדול, יחסית, במחיר סביר וזהו יתרון גדול.

אלא שיש גם חסרון ב"שיטה המצומצמת" - וראוי לזכור זאת: גם אם ניחשת את כל 13 המשחקים, לא מובטח לך פרס ראשון, אלא פרס שני. כמובן, יש סיכוי לפרס הראשון, אלא שאו הוא תלוי בשיטה. למשל השבוע, הסיכוי לפרס ראשון ב"מצומצמת"הוא ביחס של 1 ל־9 (או במלים אחרות: 11.1 אחוז). אם ניחשת רק 12 משחקים, יש לך על בטוח, זכייה בפרס השלישי. עבור 11 ניחושים נכונים והסיכוי לפרס השני, עבור ניחוש של 12 – הוא כאמור 1 ל־9.

הצעות השבוע

שיטות מלאות

סולידי

	1	X	2
1		X	
2		X	
3	X		
4	X		
5		X	X
6	X	X	
7	X		
8	X		X
9			X
10	X		
11	X	X	
12	X		
13	X		X
שלשות	—		
כפולים	5		
טורים	32		

הפתעות

	1	X	2
1	X		
2	X		X
3	X	X	X
4	X		
5	X		X
6		X	
7	X		X
8	X		
9			X
10	X	X	
11			X
12	X	X	X
13	X		
שלשות	2		
כפולים	4		
טורים	144		

הגיוני

	1	X	2
1		X	
2	X		X
3	X		
4	X	X	
5		X	X
6		X	
7	X		
8	X	X	
9	X		X
10		X	X
11		X	X
12		X	
13	X	X	
שלשות	—		
כפולים	8		
טורים	256		

לעשירים

	1	X	2
1	X		X
2	X	X	X
3	X		
4	X		
5	X	X	X
6	X	X	X
7	X		
8	X		
9	X		
10	X	X	
11	X	X	
12	X		
13	X	X	
שלשות	3		
כפולים	4		
טורים	432		

שיטה מצומצמת

מחזור 13/86	1	X	2
1. ב. יהודה ת"א–מכבי נתניה	X	X	X
2. הפועל ב"ש – שמשון ת"א	X	X	X
3. מכבי חיפה – מכבי שעריים	X		
4. הפועל פ"ת – הפועל כ"ס	X	X	X
5. הפועל י-ם – בית"ר י-ם		X	X
6. מכבי יבנה – מכבי פ"ת	X		
7. מכבי ת"א – הפועל חיפה	X	X	
8. הפועל ת"א – מכבי יפו	X	X	X
9. הפועל חדרה – הפועל עכו	X	X	
10. הפועל יהוד – הפו' חולון		X	X
11. הפו' מרמורק – הפו' ר"ג		X	
12. בית"ר נתניה – בית"ר רמלה	X		
13. הפועל טבריה – הפועל לוד	X		X
שלשות	4		
כפולים	5		
טורים מלא	2,592		
טורים בשיטה המצומצמת	[illegible]		

30.11.85

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1	1	X	2	1	X	2	1	X	2
2	1	X	2	X	2	1	2	1	X
3	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4	1	X	2	2	1	X	X	2	1
5	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X
6	1	1	1	1	1	1	1	1	1
7	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1
8	1	1	1	X	X	X	2	2	2
9	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1	X1
10	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X	2X
11	X	X	X	X	X	X	X	X	X
12	1	1	1	1	1	1	1	1	1
13	21	21	21	21	21	21	21	21	21

יוחנן פלד

השנה של „הפרופסור”

אלן פרוסט קר המזג והמחושב להדהים, הוא הנהג מס. 1 בעולם השנה במכוניות „פורמולה 1” ★ מה צפוי בעונת המירוצים הקרובה? מי פרש ומה נתשנה? ועל מי כדאי לשים לב?

1984 תיזכר אצל אוהדי „פורמולה 1” כשנה בה זכתה חברת „מקלארן אינטרנאשנל” בפעם הראשונה באליפות העולם, לאחר שצברה מאזן ללא תקדים: 12 נצחונות ב־16 מירוצים, בכלל זה 4 פעמים מקום ראשון ושני גם יחד. מראשית יולי ואילך, כשנותרו עוד 7 מירוצים להשלמת הסידרה, „מקלארן” היתה המנצחת בכל מירוץ. ממש לא ייאמן.

אך מה שלא שימח במיוחד את „מקלארן” ואת „מארלבורו”, הספונסרית העיקרית שלה, היתה העובדה, שרוב האוהדים ראו את 1984 לאוו־דווקא כשנה של „מקלארן”, אלא כשנה של ניקי לאודה, ה„סופר־ראט” (ה„סופר” חולדה...) האוסטרי.

בצדק או לא, לאודה הוא אגדה: פעמיים היה אלוף עולם וחזר למירוצים אחר פציעה קשה, שכמעט נסתיימה במותו — ומיקר אליו מחדש את תשומת לב הקהל. למרות שניצח רק בחמישה מירוצים — לעומת שבעה הנצחונות של עמיתו לצוות, אלן פרוסט — צבר לאודה מספיק נקודות מדירוג מישני, שהבטיחו לו את הכתר כשלישית.

איזו שנה מרתקת היתה זאת: עד למירוץ האחרון כשהתואר ליצרנים היה מובטח ל„מקלארן”, התמודדו לאודה ופרוסט על כתר הנהגים.

הצרפתי הראשון

השנה היתה הדרך לנצחון פחות בטוחה, אך אנשי „מקלארן” מחייכים. שוב הם אלופי העולם — והפעם הביא להם את הנצחון, כמעט לבדו, אלן פרוסט, הכאריזמאטי פחות מלאודה.

פרוסט, נהג מנוסה ומהיר להפליא, הוא הצרפתי הראשון אי־פעם, שזכה באליפות, בספורט שנולד במולדתו לפני כמאה שנה. הוא איננו מסעיר את האוהדים כלאודה. לעתים מכנים אותו „הפרופסור” — הודות לסגנון הנהיגה הקר והמחושב שלו.

עונת 1985 נפתחה ב„גראנד פרי” הברזילי ו„מקלארן” של אלן פרוסט זכתה ככל המשבצות, כהמשך ישיר ל־1984. הכל ראו בכך סימן מובהק לעונה נוספת של נצחונות. אך אז החלו התקלות: פרוסט ולאודה לא צברו נקודות בפורטוגל; פרוסט נפסל בסאן־מארינו, עקב טעות טכנית — מכוניתו כילתה את טיפת הדלק האחרונה שלה כשחצתה את קו הסיום והבדיקה הטכנית שלאחר המירוץ, גילתה שמשקלה היה קטן בשני ק"ג מהמשקל המיזערי החוקי.

אז דהרו לכתר האליפות מכוניות „לוטוס”, המומנות בידי חברת ג'ון פליירס וצבועות בשחור וזהב ובעקבותיהן — הצוות הנצחי של „פרארי”. הצרות פרוסט—מקלארן חזר לכושר במונאקו — מירוץ הרחובות המפורסם ביותר. אך כשחצה את האוקיאנוס והמירוצים התנהלו בקנדה וארה"ב — שם נפלו הגיבורים: לאודה הגיע לסידרה הצפון־אמריקנית עם 3 נקודות בלבד ולא הצליח להוסיף לעצמו ולוא נקודה אחת. פרוסט צבר רק ארבע נקודות (שלישי ב„גראנד פרי” הקנדי).

המהפך הדרמטי

אחרי ה„גראנד פרי” הצרפתי היו ל„מקלארן” ו„לוטוס” שני נצחונות כל־אחת בעוד „פרארי”, „וויליאמס” ו„ברבהאם” השיגו נצחון אחד כ"א.

ואז, לפתע, בחמשת המירוצים הבאים, השיגו שתי מכוניות של „מקלארן” ארבעה נצחונות, פעמיים תפסו מקום שני, פעם אחת שלישי, רביעי וחמישי. שלושה מהנצחונות היו של אלן פרוסט שגם השיג שני מקומות שניים. עד שנסתיים ה„גראנד פרי” האיטלקי, היה ברור ש„מקלארן” ופרוסט כבר מחזיקים את הכתר בכיסם.

שני המירוצים הבאים לא הניבו נצחונות חרשים והתקווה התגשמה ב„גראנד פרי” האירופי, שהפך את תוצאות המירוצים בדרום־אפריקה ובאוסטרליה למיותרות.

העונה נסתיימה ועתה, כמו בכדורגל, הנהגים מנהלים מו"מ על תנאיהם לשנה הבאה.

בשנת המירוצים הקרובה, כדאי יהיה לשים עין על הברזילי איירטון סנה (25) — קרוב לוודאי הנהג הטוב ביותר כיום בזירת ה„פורמולה 1”: מהיר להפליא, אולם עדין מרי, ביחסו כלפי מכוניתו. 1985 היתה רק עונת ה„גראנד פרי” השניה שלו וכבר זכה בשני מירוצים וכמה פעמים דורג שני ושלישי. חמש פעמים במבחני הדירוג, השיג את המהירות הגבוהה ביותר וכך קנה לעצמו זכות להעמיד את ה„לוטוס” שלו במקום הראשון על קו הזינוק. לנהג חסר ניסיון — זו תוצאה מצויינת.

אוזלת יד

ומנהגים — למכוניות. „רנו” הודיעה על פרישתה מהמירוצים עקב חוסר אמצעים — על אף ש„לוטוס” ו„טירל” ישתמשו במנועיה. גם „פרארי” עלולה לפרוש. בעליה, אנצו פרארי טוען שקצה נפשו באוזלת היד של מארגני „פורמולה 1” הקובעים מערכת כללים ומשנים אותם בכל חמש דקות. „פרארי” נושאת עיניה לסידרת מירוצים בארה"ב, ולרווחים במכירות מתוך השקעה של 20 מיליון דולאר, שהיא נוהגת להשקיע מדי שנה במירוצים.

אם כן — שוב תהיה זו „מקלארן” שתזכה בכתר ב־1986? — יתכן מאד שכך יהיה. המכונית היחידה המצויידת בתושבת טובה יותר היא ה„טלמן” — אף כי היא סובלת מבעיות־מנוע וצמיגים. ה„ברבהאם” זקוקה למעט יותר עקביות מ„פירלי” ולהתנהגות־מסלול שתהלום את מנוע ה„ב.מ.וו.” שלה. „טירל” נהנית מאמינות וממנוע „רנו” — אבל עדיין עליה להרחיק „באגים” אחרים ולמצוא נהגים. „אלפא רומיאו” אינה מוצאת עצמה כמעט מכל בחינה אפשרית. הצוות החדש של „ביאטריס” יזכה לקבל בקרוב מנוע „פורד” חדש בעל מגדש טורבו, אך כידוע מנועים חדשים, אינם מנצחים בדרך כלל במירוצים.

האיום הגדול ביותר על „מקלארן” בא מצד „לוטוס” ו„וויליאמס” שסבלו העונה מפגמי אמינות. „וויליאמס” מצויידות במנוע „הונדה”, וזקוקה לנהג נוסף שיצטרף לנייג'ל מאנסל — שהשתפר במהירות, אך עדיין עושה שגיאות טיפשיות.

שום דבר אינו מוחלט במירוצי „פורמולה 1” — עד להנפת דגל המשבצות. אבל הרושם הוא: זו צריכה להיות „מקלארן” בפעם השלישית.

אלן פרוסט: אלוף לא כריזמטי

האלוף מנצח במכונית ה„מקלארן”

תצלום זה, של הגרמני סטן פרק, במירוץ מכוניות „פורמולה 1”, זכה בפרס הראשון בתחרות תצלומי־השנה בספורט מטעם חברת „קודאק” ובחסות האיגוד הבין־לאומי של עתונאי הספורט.

מחבט זבובים

אלכס דורון

הוא הגבוה ביותר בשחקני הנ.ב.א. ב־40 שנותיה, 2.32 מטר – אבל בדרכונו הסודאני נאמר כי גובהו 1.58 מ'. „זה משום ששם מדדו אותי בישיבה", הסביר מול מצלמות הטלוויזיה בארה"ב.

מאנוטה בול, כיום הלהיט הגדול של התקשורת האמריקנית – לא רק משום שהוא האפריקני השני המשחק בליגת הכדורסל מס.1 בעולם, אלא בגלל מימדיו המיוחדים. בן 23 („ואולי 24, לא יודע בדיוק"), „שרוך ארוך", מי שתרם משמעות חדשה למונח „רזה וכחוש". הפרוייקט לטווח רחוק של ה„וואשינגטון בולטס". המאמן ג'ין שו: „לקחנו אותו אלינו כי אנחנו חושבים על העתיד. יש לו פוטנציאל בלתי־מוגבל".

כמו פיטום אווזים

מאז הצטרף ל„בולטס" הוא צריך, בנוסף לאימוני הכדורסל שלו, גם להשתתף שלוש פעמים בשבוע באימונים מיוחדים במשקולות, כדי להוסיף קילוגרמים לגופו. בשלושה חודשים עלה רק כ־7 ק"ג. האימונים נערכים באולם קטן מול תמונות של שחקני פוטבול אמריקני, הנראים שכובים על ספסלים וכל אחד מהם אוחז בידיו, בגובה סנטרו, משקולת של 100 ק"ג.

מאנוטה מסוגל להרים רק 50 ק"ג, לכל היותר. ה„בולטס" שכרו שירותיהם של מומחים מיוחדים לכושר גופני ולתזונה, כדי לעבוד על כוכבם החדש ואלה מחייבים אותו לחמש ארוחות, ל־6000 קאלוריות ביום. ממש כמו שמפטמים אווזים.

„היעד הקרוב – הסביר ג'ין שו – לעשותו שחקן הגנה מעולה. יש לו יכולת אינטואיטיבית לכך. עדיין מוקדם לדבר עליו כשחקן התקפה".

ההערכה היא שכאשר יגיע משקל גופו של ל־106 ק"ג, הוא יתחיל להוות גורם בליגה. אחרי הכל מדובר במי שנסיונו בכדורסל, הוא רק בן שש שנים – תחילה בסודאן ואחר כך במיכללת ברידג'פורט בקונטיקאט, ארה"ב, אליה הגיע במסגרת תוכנית מיוחדת ללימוד אנגלית, לזרים.

בנבחרת המיכללה הזאת הגיע לממוצע של 22 נקודות, 13 ריבאונדים, 7 חסימות במשחק. אחר־כך בקבוצת „שחפי רוד איילנד" בליגה החצי־מקצועית, הגיע לממוצע של 14–14–11 ואז צד את עינם של מומחי ה„בולטס". „החוסם מס. 1 בעונה הקודמת בנ.ב.א. היה מארק איטון מיוטה עם ממוצע של 5.56 חסימות למשחק. הממוצע של מאנוטה 11.2 וזה כבר נתון מרהים", הסביר שו.

ברור לכל כי מאנוטה לא יהיה לעולם ווילט צ'מברליין השני – משום שאין לו מבנה גוף ורוחב כתפיים כמו ל„ווילט הגדול". הרגליים הרזות והדקיקות שלו מחזיקות „אנטנה" מרהימה באורך של 2.32 מ', במשקל 95.5 ק"ג, על „מסגרת" – רוחב כתפיים – של 41 ס"מ. גוף כזה אינו מסוגל לשאת משקל ניכר. קשה להעלות עליו קילוגרמים של שרירים. נתונים נוספים: אורך התפר הפנימי של מכנסיו, מהמיפשעה ומטה – 127 ס"מ (!). כאשר הוא עומד ומניף ידיו המרחק מכף רגלו ועד קצות אצבעותיו 3.15 מ' – עשרה ס"מ מעל לטבעת הסל. רק מספר נעליו, 52, לא מתאים למימדים שכאלה.

הוא בא ממערב סודאן, משבט דינקה, שאנשיו ידועים כענקים. לאמו, כך סיפר, מדדו גובה של 2.08 מ'. אביו ואחותו 2.04, דודה אחת 2.14 ואילו הסבא שלו – 2.39 מ'!!)

> „השרוך הארוך ביותר בתולדות הנ.ב.א.", הסודאני מאנוטה בול (2.32 מ'), כיום הלהיט של התקשורת האמריקנית והפרוייקט לטווח רחוק של ה„בולטס".

החוזה שלו ב„בולטס" הוא ע"ס 100 אלף דולאר לעונה הנוכחית. חוזה נוסף יש לו עם נעלי „נייקי" – 100 אלף דולאר – לקידום מכירות ופירסומת. רוב הכסף נשלח למשפחתו בסודאן. ה„בולטס" מחפשים למענו מכונית – כי סירב לנהוג במשומשת: „אני חדש כאן ולכן ראוי למכונית חדישה", טען.

6 נקודות – 2000 שאלות

לתקשורת נתגלה כאריב ומנומס, בעל קול „רך" ונעים. העתונאים מכנים אותו „דקיקי" או "סקיני" (מלשון עור), וגם „מחבט זבובים" (עקב יכולתו הגבוהה לבצע בקלות חסימות – „גגות" בפי הכדורסלנים).

בשני המשחקים האחרונים היה במגרש 13 דקות, קלע 6 נקודות, ביצע 2 „גגות" ואחר כך ענה ל־2000 שאלות מטופשות על חייו בסודאן. אחרי כל משחק שואלים אותן שאלות. („כן, הייתי רועה בקר. כן, הרגתי בחנית אריה – אבל הוא היה שקוע בשינה. אחרת הוא היה טורף אותי"...)

אוהב פיצה, עוף בגריל, מוסיקת ג'אז, דיסקו. שונא רוק. „מכור" לשידורי טלוויזיה ממשחקי הפוטבול האמריקני. רוצה פרטיות. „אחרי אימון או משחק אינני יכול לדבר עוד 4 שעות עם העתונות. לא נותנים לי מנוח".

היחצ"ן של ה„בולטס" כבר הכין עליו תיק עב כרס שמחולק בהנאה גדולה לכל עתונאי. דומה שמסע הפירסום הזה מצוי בהתמודדות עם היחצ"נות של ה„ניקס", שמנסה למכור את פאט יואינג – אחרי שנשפכו עליו הרבה דיו והוא גם קיבל זמן־שידור ניכר בטלויזיה.

ה„מאנוטה מאניה" החלה עוד במיכללת ברידג'פורט. קבוצתו סיימה עונת משחקים עם מאזן של 26 נצחונות ו־6 הפסדים. 29 ממשחקיה התנהלו ב„פול־האוז". אי אפשר היה להכניס סיכה לאולם. את הדרך חזרה לדירתו בקמפוס – מהלך חמש דקות הליכה – היה עושה בשעה. הצופים הנלהבים נהגו ליצור מסדרון, מחאו לו כף או תקעו בצופרי מכוניותיהם עד שהגיע לחדרו.

קליעת הוו (הוק) שלו היא מ־5 מטר – והוא למעשה מטיל את הכדור לסל. קליעת ניתור הוא מבצע מבלי להרים את כפות רגליו מהפארקט.

אולי משום כך אומרים עליו שהוא מונומנט וואשינגטוני...